

NHVEILIG

Jaarverslag 2023

Verbindt Versterkt Verbetert

Inhoud

Leeswijzer

Voorwoord

Inleiding

- Transitiejaar 2023
- Samenwerkingsovereenkomst
- Nieuw IMV
- Ontvlechting mainports

1

Ondermijning – RIEC kernactiviteiten

Inleiding

Over het RIEC

RIEC Convenant

Diensten en producten

- Objectieve kennis en expertise
- Integrale intelligence en analyse
- Slimme (bestuurlijke) weerbaarheid
- Duurzame samenwerking
- Flexibele uitvoeringskracht

Handhavingsknelpunten

2

Thema's Ondermijning

Thema Drugsproductie en -logistiek

Thema Weerbare jeugd

Thema Criminele geldstromen

Thema Uitbuiting

Programma aanpak ondermijning Noordzeekanaalgebied (sterk NZKG)

Programma Aanpak Ondermijning Schiphol (Sterke Luchthaven)

3

Thematische aanpak Integraal Meerjaren- beleidsplan Veiligheid

Thema Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit

Thema CTER

Thema Zorg & Veiligheid

Jaarrekening

Leeswijzer

Voor u ligt het jaarverslag 2023 van het Regionaal Informatie en Expertisecentrum Noord-Holland (RIEC NH), het Programma Aanpak Ondernijning (PAO) en Noord-Holland Samen Veilig (NHSV).

Wanneer wij schrijven over 'onze regio' dan bedoelen wij ons werkgebied dat bestaat uit 32 gemeenten, ingedeeld in de veiligheidsregio's Noord-Holland Noord, Kennemerland en Zaanstreek-Waterland. Het gebied bestrijkt de provincie Noord-Holland, zonder de regio's Amsterdam-Amstelland en Gooi en Vechtstreek. Daarmee komen onze regiogrenzen overeen met die van onze partners politie (Eenheid Noord-Holland) en het Openbaar Ministerie (OM) (Arrondissement Noord-Holland).

Onze regioburgemeester Jos Wienen leidt ons jaarplan in het voorwoord in. Na het voorwoord kunt u lezen over een aantal organisatiebrede activiteiten dat in 2023 heeft plaatsgevonden. Een algemene inleiding wordt gevolgd door alinea's over 'transitiejaar 2023', het nieuwe Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid (IMV), de samenwerkingsovereenkomst en de ontvlechting van de mainports.

Het thema ondernijning heeft zowel onze aandacht vanuit de kernactiviteiten van het RIEC NH als vanuit de thematische aanpak ondernijning van het Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid (2023). Deze thematische aanpak resulteert in vier thema's: Weerbare jeugd, Drugsproductie

en -logistiek, Criminele geldstromen en Uitbuiting. In dit jaarverslag staat daarnaast nog een drietal andere veiligheidsthema's uit het IMV 2023 omschreven: 'Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit', 'Contraterro-risme, Extremisme en Radicalisering (CTER)' en 'Zorg & Veiligheid'.

Voor de verdere opbouw van dit jaarverslag betekent dit dat we u in drie hoofdstukken meenemen in de activiteiten die wij in 2023 hebben uitgevoerd.

-
- 1. Ondernijning RIEC kernactiviteiten**
  - 2. Thematische aanpak ondernijning**
  - 3. Thematische aanpak Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid**

Tot slot treft u ons financiële jaarverslag aan.

Heeft u vragen over de inhoud van dit document schroom nooit om deze aan ons te stellen.

We wensen u veel leesplezier!

Voorwoord

Als gezamenlijke partners hebben we de strijd tegen (ondermijnende) criminaliteit ook in 2023 onverminderd voortgezet. Ik ben mij er van bewust dat dit een veelkoppig en hardnekkig probleem is dat continu aandacht van ons vraagt en een strijd is van de lange adem.

Niettemin zijn onze resultaten bemoedigend. Zo hebben wij onze informatiepositie versterkt, onder meer met (thematische) informatiebeelden. Het zicht op de verschillende criminele (drugs)markten in onze regio wordt steeds beter. Dit helpt ons bij het inzetten van preventieve of repressieve interventies.

Ook vraagstukken als uitbuiting, cybercrime en de toenemende polarisatie in de samenleving vroegen vorig jaar onze voortdurende zorg en aandacht. Bij de aanpak hiervan is het weerbaar maken van onze inwoners van groot belang. Daar is aan gewerkt. Zo deelden we bij het thema cybercrime op een aansprekende manier ervaringen van slachtoffers. Een gewaarschuwd mens telt immers voor twee.

Wij werken als één gezamenlijke overheid, want samenwerking is de sleutel tot het oplossen van complexe vraagstukken. Daarom is er het afgelopen jaar toegewerkt naar één gezamenlijke werkorganisatie NH-Veilig. Ons doel is de weerbaarheid in onze regio te blijven verbeteren. Het verbinden van partijen, kennis en expertise draagt daar aan bij. De preventieve en repressieve aanpak wordt daardoor versterkt.

Tot slot wil ik op deze plek mijn waardering uitspreken aan alle professionals die zich inzetten voor een veilig Noord-Holland, want vooral samen vormen we een slagvaardig netwerk in de aanpak van (ondermijnende) criminaliteit.

Jos Wienen, regioburgemeester Noord-Holland

Inleiding

In 2023 hebben wij de gezamenlijke aanpak op de veiligheidsthema's Ondernijning, Cybercrime, CTER, Uitbuiting en Zorg & Veiligheid onverminderd voortgezet. Bij de aanpak van ondernijning lag het accent zowel op RIEC kernactiviteiten als op de deelthema's Drugsproductie- en logistiek, Criminele geldstromen en Weerbare jeugd. Het Programma Aanpak Ondernijning is eind 2022 afgerond, maar onze aanpak is in 2023 in grote lijnen voortgezet onder de vlag van het Versterkingsplan Ondernijning 2022 – 2024.

Een belangrijke ontwikkeling was de vorming van NHVeilig. In 2023 zijn de drie werkorganisaties RIEC-NH, Programma Aanpak Ondernijning (PAO) en Noord-Holland Samen Veilig (NHSV) omgevormd tot één werkorganisatie onder de naam NHVeilig. De wens voor deze samenvoeging kwam voort uit een evaluatie die begin 2022, onder landelijke en regionale partners, is uitgevoerd en die duidelijk maakte dat de drie werkorganisaties samen als te complex en topzwaar werden beschouwd.

Uit deze evaluatie bleek ook de wens om meer vraaggericht te gaan werken, in plaats van aanbodgericht en beter in te spelen op de lokale behoefte. Zo is in 2023 het accent gelegd op de ondersteuning van gemeenten. De versterking van de weerbaarheid van overheden in het algemeen en gemeenten in het bijzonder is een belangrijk speerpunt, dat zal ook de komende jaren het geval zijn.

Transitiejaar 2023

2023 was een transitiejaar. Er is intensief gewerkt aan de totstandkoming van NHVeilig. De belangrijkste functie van NHVeilig is dat zij moet zorgen voor een sterkere integrale en slagvaardige aanpak van complexe veiligheidsvraagstukken in Noord-Holland. Daarom ook is gekozen voor het motto “verbindt, versterkt, verbetert”.

Met het oog op de lokale problematiek biedt NHVeilig uitvoeringskracht, concrete handelingsperspectieven en ondersteuning bij de opvolging van bijvoorbeeld casuïstiek. Preventieve en repressieve instrumenten gaan hierbij hand in hand. Onze visie is dat de repressieve aanpak de preventieve aanpak versterkt en andersom. NHVeilig ondersteunt de veiligheidspartners. Samenwerking zien wij als de sleutel tot het oplossen van complexe veiligheidsvraagstukken.

Samenwerkingsovereenkomst

Een belangrijk onderdeel en ook voorwaarde bij de vorming van NHVeilig was het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst met alle partners. Deze overeenkomst werd op 10 november 2023 in het Regionaal Bestuurlijk Overleg Politie (RBOP) bekrachtigd toen de laatste handtekening door regioburgemeester Jos Wienen werd gezet. Hierin zijn onder meer afspraken vastgelegd over het beheer en de positionering van NHVeilig bij de gemeente Haarlem. Maar ook over de spreiding van financiële werkgeversrisico's over de gemeenten. Onze governance is

vereenvoudigd; per 1 januari 2024 is er één stuurgroep NHVeilig en één ambtelijk vooroverleg gevormd.

Nieuw IMV

Het Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid (IMV) van de Eenheid Noord-Holland, het regionale Versterkingsplan Noord-Holland 2022-2024 en de kerntaken van het RIEC NH liggen ten grondslag aan ons werk. Het IMV 2019-2022 is eind 2022 voor het jaar 2023 opnieuw en ongewijzigd vastgesteld. Ondertussen is in 2023 de opvolger van dit plan tot stand gekomen: **het IMV 2024-2027**. In het nieuwe IMV is gekozen voor de prioriteiten ondermijning (met als deelthema's Drugsproductie en –logistiek, Criminele geldstromen, Weerbare jeugd en Mensenhandel), Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit, Jeugd en Veiligheid en Maatschappelijke onrust en radicalisering. Hiermee bouwen we voort op de belangrijkste speerpunten van ons beleid en die uit het Versterkingsplan Ondermijning 2022 – 2024.

Ontvlechting mainports

In dit jaarverslag leest u ook de resultaten van de ondermijningsaanpak op de mainports Schiphol en Noordzeekanaalgebied. Tegelijk met de transitie naar de nieuwe organisatie, zijn de ondermijningsprogramma's op de landelijke mainports Schiphol ("Sterke Luchthaven") en Noordzeekanaalgebied ("Sterk Noordzeekanaalgebied") ontvlochten van de stuurgroep Aanpak Ondermijning Noord-Holland.

1. Ondermijning – RIEC kernactiviteiten

Inleiding

Het RIEC NH werkt met 32 gemeenten, Openbaar Ministerie en de politie en landelijke RIEC-partners als Belastingdienst, Douane, Koninklijke Marechaussee en FIOD met diverse publieke en private partijen intensief samen aan de veiligheid van onze inwoners.

Onze aanpak richt zich op het bestrijden van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit én op het voorkómen daarvan. De basis van de aanpak wordt gevormd door het diensten- en productenaanbod.

Over het RIEC

Het RIEC NH zorgt voor het verbinden van informatie, expertise en capaciteit tussen de verschillende overheidspartners. In het RIEC-LIEC bestel werken we nauw samen met de andere tien RIEC's en het Landelijk Informatie en Expertise Centrum (LIEC). We helpen overheidsdiensten om criminele ondermijning van de samenleving te stoppen en richten ons daarbij vooral op:

- ✓ Het vergroten van bewustzijn bij de overheid en private partijen over de problematiek;
- ✓ het ondersteunen en versterken van samenwerking met publiek-private partners;
- ✓ het delen van kennis en expertise op het gebied van de aanpak van ondermijning.

Het LIEC ondersteunt de RIEC's als shared-service center op verschillende vlakken, zoals bij kennisontwikkeling, juridische ondersteuning, communicatie en ICT.

RIEC Convenant

De juridische basis voor de informatie-uitwisseling in het RIEC-LIEC bestel is het landelijk RIEC-LIEC-convenant. Op basis van dit convenant wisselen partners de informatie uit die nodig is voor een effectieve interventiestrategie. Samen met de partners zorgt het RIEC NH ervoor dat het delen van deze informatie volgens de wettelijke kaders en voorwaarden gebeurt.

Diensten en producten

Het aanbod van diensten en producten van het RIEC berust op vijf pijlers:

1. Objectieve kennis & expertise
2. Integrale Intelligence en analyse
3. Slimme (bestuurlijke) weerbaarheid
4. Duurzame samenwerking
5. Flexibele uitvoeringskracht

In volgende paragrafen gaan we nader in op deze pijlers.

1. Objectieve kennis en expertise

Het RIEC NH biedt trainingen voor de medewerkers van partners gericht op bewustwording en het vergroten van expertise. Hierin delen we onder meer de kennis die door de RIEC's en het LIEC wordt opgedaan in de casusaanpak en vanuit (fenomeen)onderzoek.

De focus in 2023

De focus lag op trainingen op het gebied van bewustwording over ondermijning, integraal samenwerken en bestuurlijke aanpak. Voor het delen van kennis, ervaring en informatie sloten we aan op het landelijke aanbod van het LIEC en de andere RIEC's en droegen we bij aan het landelijke Kennisplatform Ondermijning (KPO) voor professionals en RIEC-partners.

Resultaten en effecten

Trainingen bewustwording

We hebben trainingen gegeven aan 340 medewerkers van gemeenten in het herkennen van signalen. Dit aanbod voerden we uit naar aanleiding van de weerbaarheidsscans en aansluitend op de behoefte van gemeenten. Door de trainingen zijn de medewerkers zich meer bewust van ondermijning. De reacties waren positief. Gemeenten gaven aan dat het aantal signalen van ondermijnende criminaliteit toenam.

Trainingen integraal samenwerken en bestuurlijke aanpak

We hebben introductietrainingen 'integraal samenwerken' georganiseerd voor onze partners, met name voor personen die nieuw waren in de casusaanpak en de informatiepleinen binnen het RIEC samenwerkingsverband. Hier namen 48 cursisten aan deel vanuit meerdere partners.

Delen van kennis, ervaring en expertise

Er is een start gemaakt met het opzetten van de 'NHVeilig Academie' om zo ons aanbod verder te professionaliseren en dit eenvoudiger toegankelijk te maken. Onze eigen producten en informatie hebben we gedeeld met het landelijk Kennisplatform Ondermijning.

2. Integrale intelligence en analyse

Voor een effectieve aanpak van ondermijnende criminaliteit is een actuele informatiepositie essentieel. Wij hebben daartoe integrale multidisciplinaire analyses opgesteld en onderzoek gedaan naar trends en fenomenen om ondermijnende criminaliteit beter inzichtelijk te maken.

De focus in 2023

De focus lag op beter zicht krijgen op de aard en omvang van ondermijnende criminaliteit, op lokaal en regionaal niveau. Ook lag onze focus op het opstellen en het doorontwikkelen van thematische informatiebeelden voor meer zicht op de thema's Mensenhandel, Drugs en Criminele Geldstromen.

Resultaten en effecten

Casusanalyses en fenomeenonderzoek

In 2023 zijn 18 analyses afgerond, 11 casusanalyses worden voortgezet in 2024. De casusanalyses betreffen onderzoeken naar één of meerdere groep(en) personen, ondernemingen of locaties.

In één van de casussen hebben we onderzocht in hoeverre sprake was van financieel-economische criminaliteit in relatie tot het vastgoed en de ondernemingen van de subjecten. Op basis van de casusanalyse hebben we de betrokken gemeenten bij elkaar gebracht en advies gegeven over de meest efficiënte integrale aanpak.

In 2023 zijn we een interregionaal fenomeenonderzoek gestart met het RIEC Rotterdam naar misbruik van huurvoertuigen met een Duits kenteken in relatie tot ondermijnende criminaliteit. Het doel is inzicht krijgen in het fenomeen en in de mogelijkheden om de integrale aanpak preventief en repressief te versterken. Het onderzoek loopt door in 2024.

Analyses voor handhavingsknelpunten

We hebben diverse analyseproducten opgeleverd voor de **handhavingsknelpunten**. Deze producten hebben bijgedragen aan het versterken van het lokale informatiebeeld van gemeenten, het integrale zicht op de problematiek en het gericht inzetten van een aanpak. Zo heeft een gemeente besloten tot de invoering van een vergunningstelsel om gericht handhaving mogelijk te maken en bonafide ondernemers een steun in de rug te geven.

Vergroten van regionaal zicht op ondermijning

Voor het vergroten van het regionale zicht op ondermijning hebben wij in 2023 gewerkt aan thematische informatiebeelden en aan de realisatie van het Platform Waarnemingen Ondermijning (PWO).

Thematische Informatiebeelden

In 2023 hebben we een aantal thematische informatiebeelden opgeleverd. Zo'n informatiebeeld heeft tot doel een beter regionaal beeld te geven van een specifiek onderwerp. Onze partners gebruiken dit bijvoorbeeld om gericht keuzes te kunnen maken voor een specifieke interventie of inzet van mankracht. De onderwerpen in 2023 waren: Mensenhandel, Criminele Geldstromen en Drugs. Voor het thematische informatiebeeld Mensenhandel lag de focus primair op meer inzicht in de huidige situatie en de mogelijkheden voor dit thema met betrekking tot een integrale aanpak. Voor Criminele Geldstromen heeft het informatiebeeld vooral tot doel gehad om alle beschikbare onderzoeksactiviteiten overzichtelijk te bundelen en daarmee beschikbare informatie te inventariseren. Het thematische informatiebeeld Drugs werd twee keer opgeleverd om daarmee zo actueel mogelijk aan te blijven sluiten bij de trends en ontwikkelingen.

Platform Waarnemingen Ondermijning

We zijn gestart met het vertalen van de lessen uit het experiment 'Trendwatching' uit 2022 naar een nieuwe werkmethode. Het doel was betere bewustwording en alertheid van professionals. Met het platform kunnen we waarnemingen van gemeenten over criminele trends in een vroeg stadium in beeld brengen en onderzoeken.

Maatwerkproducten

We hebben onze partners geholpen met specifieke informatieproducten om hun onderzoeksvraag te beantwoorden, zoals infographics.

Ook zijn er diverse bijdragen geleverd aan projecten en initiatieven, zoals een 'definitie-analyse' voor het programma Sterke Luchthaven op de luchthaven Schiphol en 'live-analyse' tijdens een integrale controle.

Professionalisering en continue ontwikkeling

Om te blijven voldoen aan de vragen en behoeften van ons samenwerkingsverband hebben we geïnvesteerd in het analysecluster en is zowel op landelijk niveau nauw samengewerkt met de andere RIEC's en het LIEC als aan de ontwikkeling van onze analyse- en intelligencetak.

Ons lerend vermogen is vergroot onder andere door 'crime scripting': een methode waarin vormen van (ondermijnende) criminaliteit in stappen (zogenaamde scripts) uiteen worden gezet. De methode pasten we toe in onze casusanalyses en fenomeenonderzoeken.

3. Slimme (bestuurlijke) weerbaarheid

Partners zijn kwetsbaar voor ondermijnende criminaliteit als sprake is van zwakke plekken in hun organisatie of beleid. In bijna alle gemeenten in onze regio zijn weerbaarheidsscans uitgevoerd, met als doel de kwetsbaarheden op het gebied van ondermijnende criminaliteit in de eigen organisatie bloot te leggen en tot praktische aanbevelingen te komen voor een bestuurlijke aanpak.

De focus in 2023

In 2023 lag de focus op de opvolging van de weerbaarheidsscans. Speerpunt in deze actieplannen was onder andere het vergroten van het bewustzijn ten aanzien van ondermijning. Daarnaast hebben we gemeenten ondersteund in het versterken van de eigen informatiepositie door het opstellen van gemeentelijke informatiebeelden.

Resultaten en effecten

Opvolging Weerbaarheidsscans

Voor één gemeente is nog een weerbaarheidsscan opgeleverd. Daarnaast hebben wij elf gemeenten ondersteund in het opstellen van de actieplannen 'Weerbare gemeente'.

Ondersteuning gemeenten bij lokale aanpak ondermijning (spoor 1)

Gemeentelijke informatiebeelden

In 2023 hebben we aan zeven Noord-Hollandse gemeenten deze ondersteuning geboden en dit heeft geleid tot vier informatiebeelden. De andere drie worden begin 2024 opgeleverd. In totaal hebben 22 van de 32 gemeenten een verzoek ingediend en de verwachting is, met een doorloop in 2024, iedereen te kunnen voorzien in zijn informatiebehoefte.

Doorontwikkeling methodiek

De methodiek, waarmee we de informatiebeelden opstellen, hebben we doorontwikkeld om zo gemeenten zelf in staat te stellen een informatiebeeld op te stellen en actueel te houden.

Inzet geïntensiveerd

Met de aanstelling van een projectleider hebben wij onze inzet geïntensiveerd om gemeenten te helpen bij hun gemeentelijke informatiepositie én gemeenten te helpen bij het formuleren van hun ondersteuningsvraag aan het RIEC.

Workshop over integriteit voor raadsleden

In samenwerking met de provincie Noord-Holland hebben we een workshop ontwikkeld over integriteit en ondermijning. Deze is gegeven aan vier gemeenteraden.

Juridisch advies bestuurlijke aanpak en Wet BIBOB

We hebben juridisch advies gegeven aan gemeenten in relatie tot de bestuurlijke aanpak en de Wet BIBOB. In het kader van de uitrol tweede tranche Wet BIBOB hebben wij een themaochtend georganiseerd

samen met het Landelijk Bureau Bibob. Zo zijn de bestuursorganen geïnformeerd over het model Bibob beleidskader.

→ [RIEC bijdrage netwerkbijeenkomst BIBOB](#)

→ [RIEC presentatie op landelijk BIBOB-congres](#)

Gezamenlijke weerbaarheidsnorm

In samenwerking met de provincie Noord-Holland, RIEC AA en RIEC MN, is een verkenning opgestart voor een Noord-Hollandse norm voor gemeentelijke weerbaarheid. Wij streven ernaar dat alle gemeenten zich committeren aan deze gezamenlijke norm.

**Ook na hoger beroep
blijft de Beverwijkse
coffeeshop Life II dicht**

4. Duurzame samenwerking

De tien RIEC's en het LIEC werken nauw samen met de overheidspartners om de kennis en expertise op het gebied van ondermijnende criminaliteit te verbreden en verdiepen. We doen dit door samen op te trekken als 'één overheid' en samen te werken in maatschappelijke coalities.

De focus in 2023

In 2023 lag de focus op het versterken van de integrale samenwerking en het verbreden en verdiepen van kennis en expertise binnen het integrale netwerk. We hebben gemeenten ondersteund bij het uitwisselen van ervaringen en geïnformeerd over succesvolle lokale barrières.

Resultaten en effecten

Netwerkbijeenkomsten

Met netwerkbijeenkomsten stimuleerden wij het delen van kennis en de samenwerking

Er zijn verschillende bijeenkomsten gehouden voor medewerkers van gemeenten, onder andere op het gebied van zorgcriminaliteit, (arbeids) uitbuiting, bestuurlijke aanpak en BIBOB. Ook zijn aanbevelingen uit een lopende casus via een kennissessie over zorgcriminaliteit gedeeld met de gemeenten in Noord-Holland.

Maatschappelijke coalities

Het stimuleren en ondersteunen van publiek-private samenwerking bij de aanpak van ondermijning behoort tot de taken van de RIEC's. We informeren betrokken publieke en private partijen bijvoorbeeld over de risico's van ondermijning en de mogelijkheden om ondermijning tegen te gaan. Deze samenwerking tussen publieke en private partijen is versterkt, onder andere door in de integrale RIEC-casuïstiek relevante partijen te betrekken. Bij de aanpak van onder andere een malafide autobedrijf, hebben we gezorgd voor een maatschappelijke coalitie met de RIEC-partners. Daarnaast zijn specifiek en themagericht communicatiemiddelen ingezet om private partijen meer bewust te maken van ondermijning.

Ondersteuning internationale samenwerking

Ondermijnende criminaliteit houdt zich niet aan grenzen. Daarom trekken we in de aanpak samen op met de andere RIEC's, het LIEC en EU-RIEC. In 2023 hebben wij deze samenwerking benut om de ondermijnende (drugs)criminaliteit binnen een repressieve aanpak in Noord-Holland effectief voort te zetten over de landsgrenzen, onder meer met de Belgische autoriteiten, gefaciliteerd door het EU-RIEC. Ook hebben we vorm gegeven aan de samenwerking tussen RIEC's, gericht op fenomenen die voortkomen uit ondermijnende criminaliteit met een buitenlandse oorsprong.

Gezamenlijke werkwijze onder de loep

We experimenteerden met de rol, functie en werkwijze van twee van onze belangrijkste gezamenlijke besluitvormende overleggen: de thematische RIEC-Informatiepleinen, waar partners informatie uitwisselen, en het RIEC-Interventieoverleg (IO), waar over te ondernemen acties wordt besloten. We hebben de ontwikkelde werkwijzen geëvalueerd, onder meer die van de thematische informatiebeelden. Besloten is om de nieuwe werkwijzen te behouden en in 2024 de bestaande werkprocessen verder te ontwikkelen en/of aan te passen.

5. Flexibele uitvoeringskracht

Vanuit het RIEC zijn accountmanagers en analisten beschikbaar gesteld om gemeenten en andere RIEC convenantpartners te ondersteunen bij de integrale aanpak van ondermijning (signaalaanpak).

De focus in 2023

In 2023 lag de focus op het aanjagen van signalen en het adviseren bij het opwerken van signalen van ondermijning voor de thematische informatiepleinen. We hebben de partners gefaciliteerd om te komen tot interventies in de aanpak van ondermijning.

Resultaten en effecten

We hebben in casuïstiek misstanden en concrete signalen van ondermijning samengebracht voor de partners om tot maatregelen te

komen. Wij hebben het proces bewaakt en de betrokken organisaties geholpen in het gezamenlijk inzetten van de interventies. De interventies hadden zowel een repressief als een preventief karakter.

RIEC-Signaalaanpak

Signalen vormen het startpunt van de integrale aanpak. Er zijn in 2023 29 signalen aangemeld.

Thematische informatiepleinen

Signalen van ondermijnende criminaliteit worden vervolgens op één van de drie thematische informatiepleinen getoetst aan het RIEC convenant. In 2023 waren de drie thema's van de informatiepleinen: Financieel (TIF), Mensenhandel (TIM) en Drugs (TID). Per thema hebben experts iedere maand ingebrachte signalen gewogen en beoordeeld. In zes gevallen is het signaal niet bevestigd. Voor een casusaanpak zijn er minimaal twee partners nodig.

Casusaanpak

De flexibele uitvoeringskracht komt tot uiting in de casusaanpak. Wij hebben ondersteund in de casusregie en waar nodig gefunctioneerd als casusregisseur. Dat heeft ervoor gezorgd dat casusoverleggen hebben plaatsgevonden, casuïstiek aangejaagd werd en de aanpak werd gemonitord. In casusoverleggen vond overleg plaats tussen de partners om strafrechtelijke, fiscale en bestuurlijke maatregelen af te stemmen. Door informatie te delen en af te stemmen kon als één overheid effectief en gezamenlijk worden opgetreden. Van de 29 bovengenoemde signalen zijn 19 daadwerkelijk een casus geworden. Van de meldingen kwamen er 14 van de politie en 11 van gemeenten.

Handhavingsknelpunten

Een specifiek RIEC-instrument betreft de handhavingsknelpunten (HHKP). De partners van het RIEC mogen alleen vertrouwelijke gegevens uitwisselen bij concrete signalen van ondermijnende criminaliteit. Soms echter zijn er duidelijke aanwijzingen dat hiervan sprake is, maar zijn deze niet concreet genoeg om een RIEC casus te starten. In zo'n geval kan de stuurgroep een HHKP vaststellen. Op basis van een HHKP kan een criminele activiteit nader worden onderzocht en kan er een gerichte interventie volgen. Periodiek evalueert en weegt de stuurgroep de lopende HHKP'en en wordt besloten tot verlenging of beëindiging.

Resultaten en effecten

Met onze partners werkten we in 2023 aan elf HHKP'en. In december 2023 heeft de Stuurgroep vier HHKP'en beëindigd en zeven handhavingsknelpunten verlengd naar 2024.

Voorbeelden aanpak HHKP:

- ➔ [Interventieteam Zaandam pakt criminele netwerken aan | Verhalen uit de praktijk | Nederland tegen georganiseerde misdaad](#)
- ➔ [Veiligheid – Pact Zaandam Oost](#)
- ➔ [HHKP Zaandam Oost – Infographic](#)
- ➔ [HHKP Cottica resultaten](#)

Handhavingsknelpunt 2023	2024
1. Outlaw Motorcycle Gangs en gelieerde clubs en brotherhoods	Verlengd
2. Havengebied IJmuiden (gemeente Velsen)	Verlengd
3. Vrachtbranche Schiphol	Verlengd
4. Sleutelfiguren en -locaties middensegment drugshandel Zaanstad (werktitel: 'Cottica')	Verlengd
5. Personen betrokken bij drugsproductie en -logistiek regio NH	Verlengd
6. Zaandam-Oost	Verlengd
7. Meerwijk Haarlem	Verlengd
8. Glazenwassersbranche Zaanstad	Beëindigd
9. Autobranche bedrijventerrein De Zandhorst II Dijk en Waard	Beëindigd
10. Schiphol-Oost	Beëindigd
11. Sleutelfiguren en -locaties drugshandel Den Helder	Beëindigd

Gemeente controleert opslagboxen samen met politie en brandweer

[Zaandamsdagblad.nl](#)

Bescheiden 'buit' integrale controle 40 garageboxen Meerwijk

[Haarlem.nieuws.nl](#)

2. Thema's Ondermijning

De thema's die hieronder worden behandeld zijn de geprioriteerde thema's uit het Versterkingsplan Ondermijning 2022 – 2024.

Thema Drugsproductie en -logistiek

Inleiding

Noord-Holland is kwetsbaar voor drugscriminaliteit vanwege de ligging, infrastructuur en logistieke mogelijkheden zoals een omvangrijk buitengebied, Schiphol en het Noordzeekanaalgebied. We weten dat hier via land, water en lucht op grote schaal cocaïne en grondstoffen voor synthetische drugs ons land binnenkomen. Ook worden op tal van locaties in onze regio hennep en synthetische drugs geproduceerd. Tussen de productie en import van drugs en het gebruik ervan, zitten nog diverse andere stappen in het criminele bedrijfsproces, waarbij allerlei mensen uit de boven- en onderwereld zijn betrokken. Ons thema Drugsproductie en -logistiek richt zich in zes deelprojecten op het tegengaan van drugsproductie en -logistiek.

Deelproject 1: Drugshub

Doel en focus

Het bouwen van coalities, het verrijken van informatie en het versterken van de samenwerking, met name voor nieuwe aanpakken. Onze focus in 2023 lag op het versterken van de samenwerking tussen diverse overheidspartijen voor de aanpak van drugsproductie en -logistiek. Deze samenwerking vindt plaats in de 'Drugshub'. Hier komen alle relevante signalen samen ter verbetering van onze informatiepositie en expertise.

Resultaten en effecten

In de coalitie van partijen (drugshub) is intensief samengewerkt op het gebied van drugs.

- Opgewerkte signalen over drugs zijn gedeeld met de partners zodat interventies konden worden uitgevoerd.
- Casuïstiek is voortgezet. In vier van de zeven RIEC casussen heeft de vaste kern van de drugshub de regisseur geleverd.
- Twee integrale informatiebeelden Drugs Noord-Holland zijn opgeleverd aan de hand van de crimescripts. Deze informatiebeelden zijn verspreid onder de partners.
- Experimentele aanpak gerealiseerd ten aanzien van:
  - Logistiek: door participatie in het Fieldlab "Drugssmokkel via binnenvaart in het Noordzeekanaalgebied".

- Locaties: door inzet op het verstoren van de productie door locatiegericht te werken.
  - Grondstoffen: in samenwerking met de Douane zijn bezoeken afgelegd aan de bestellers (katvangers) van verboden grondstoffen.
  - Geldstromen: samenwerking is opgestart met het thema criminele geldstromen.
- We hebben bijgedragen aan het opstellen van de veiligheidsbeelden voor twee gemeenten.
  - Een Intranetpagina is ontwikkeld voor politiemedewerkers op het thema drugs. Het beheer is belegd bij de drugshub.

Agenten doen zich voor als uithalers in havens Noordzeegebied: "Het is easy"

NHNieuws.nl

Deelproject 2: Veilig buitengebied en veilige bedrijventerreinen

Doel en focus

Het weerbaar maken van gebieden, branches, ondernemers en burgers waar het gaat om drugsproductie en -logistiek. Onze focus in 2023

lag op het voortzetten van het programma Veilig Buitengebied en op termijn verbreden naar andere branches en gebieden. Denk hierbij aan bedrijventerreinen, havens en de transportsector.

Resultaten en effecten

- Voorlichtingsacties om de meldingsbereidheid te verhogen, producten ontwikkeld en trainingen aangeboden aan professionals o.a. van politie, gemeente en omgevingsdienst:
  - Voorlichting aan een gemeenteraad, aan de medewerkers van het OM en aan politieafdelingen.
  - Specifieke interventies ontwikkeld, zoals een kwartet dat professionals helpt om de signalen van drugsproductie te leren herkennen. Een speedmobiel" gebouwd: een lab, voor voorlichting aan burgers en professionals.
- Daarnaast hebben we verkenningen gedaan:
  - met de Rabobank om de boeren te bereiken en een aanpak te formuleren;
  - naar de inzet van de E-nose (De E-nose is nog niet geconfigureerd voor drugsgeuren en is daardoor nog onvoldoende geschikt voor toepassing in de drugsaanpak.);
  - naar de inzet van Whatsapp buurtpreventie voor buitengebieden. De meerwaarde bleek onvoldoende.
- In het kader van datagestuurd werken en integrale controles hebben we gemeenten ondersteund op het thema 'drugs'. Zo zijn controle-adressen aangeleverd vanuit de drugshub en is een draaiboek ter beschikking gesteld. Bij de eerste controles

gaan wij mee om het uit te leren aan ambtenaren die hier nog geen ervaring mee hebben. Ook hebben we meegewerkt aan een controle van Transport Facilitator Organized Crime (TFOC) op een bedrijventerrein in de Haarlemmermeer.

- Verder is vanuit de casuïstiek een bezoek afgelegd bij een (onbewuste) facilitator om bewustwording te creëren.

Deelproject 3: Datagestuurd interveniëren (DIIPSy)

Doel van het project

- ✓ Gemeenten en partners zicht geven op kwetsbare gebieden en adressen, op basis van gestapelde data.
- ✓ Verbeteren van informatiepositie voor gerichte acties en uitvoering van toezicht, zodat schaarse capaciteit gericht wordt ingezet. Het toezicht is bedoeld om criminaliteit te voorkomen, aan te pakken en te bestraffen.

Onze focus lag in 2023 op het voortzetten van het experiment DIIPSy (Datagestuurd Intervenieren In Potentiële Synthetische drugslocaties). Door gebruik te maken van risico-indicatoren kunnen slimme selecties worden gemaakt maken uit grote hoeveelheden data én kan onze gezamenlijke, multidisciplinaire capaciteit voor controles (meer) effectief worden ingezet.

Resultaten en effecten

- Ondersteuning aan een gemeente in oriëntatie op een bestaand software pakket (Pandora) waarmee monitoring kan plaatsvinden.
- Ontwerp van een werkwijze, in samenwerking met de privacy-

officers van diverse gemeenten, waarop verantwoord informatie kan worden gecombineerd.

- Een overzicht van lopende initiatieven in het land waar we lering uit kunnen trekken.

Deelproject 4: Drugscommunity

Doel van het project

Een multidisciplinair netwerk van professionals en experts dat zich bezighoudt met drugsaanpak. De deelnemers weten elkaar goed te vinden en elkaars mogelijkheden te benutten.

Onze focus in 2023 lag op het bouwen aan een multidisciplinair netwerk. Hiermee weten de deelnemers elkaars mogelijkheden te benutten en werken specialisten samen aan beleids- en inrichtingsvraagstukken, onder de titel Masterminds.

Resultaten en effecten

- Community opgezet die in 2023 ongeveer 200 leden telt. We hebben gezorgd voor verschillende activiteiten, zoals nieuwsbrieven, Masterminds op specifieke onderwerpen, masterclasses en een jaarlijkse netwerkbijeenkomst (opkomst: 80 leden).
- Digitale consultatiebijeenkomsten voor gemeenten over praktische vraagstukken bij integrale controles en het onder de aandacht brengen van het kwartet (als laagdrempelige manier om meer te leren over de signalen van drugsproductie).

Deelproject 5: (Fenomeen)Onderzoek op deelgebieden/ Onderzoeksprints

Doel en focus

- ✓ Meer inzicht krijgen door onderzoeken naar onderwerpen die in onze regio een prioriteit zijn:
  - zicht op de (rol van) facilitators die bij de verschillende onderdelen van criminele bedrijfsprocessen in onze eenheid betrokken zijn, zoals bij het verwerven van panden die worden gebruikt voor de handel, opslag en productie van drugs,
  - het leveren van grondstoffen en benodigdheden voor het inrichten van een productielocatie en de productie en het transport van drugs;
  - de geldstromen die met de drie voorgaande punten te maken hebben.
- ✓ Meer inzicht op transport en logistiek
  - We weten wat de kwetsbare/faciliterende branches zijn.
  - We weten wat de plekken van 'overdracht van drugs' zijn.
  - We weten wat de meest gebruikte transportroutes zijn (weg, water, lucht).
  - We begrijpen hoe geldstromen om transport en logistiek te organiseren lopen.
- ✓ Bemoedigen productie van drugs:
  - We kennen de risico-indicatoren voor productielocaties en weten hoe criminelen aan die panden komen (kenmerken).
  - We hebben goed zicht op de (rol van) facilitators die bij de ver-

schillende onderdelen van het criminele bedrijfsproces betrokken zijn (subjecten).

- We begrijpen waar het verdiende geld heen vloeit en pakken deze routes aan (kenmerken en bijzonderheden aanpak).

Met het zicht op de aard en omvang van de productie van synthetische drugs in onze regio, hebben we kansen in de aanpak ontdekt. 2023 stond in het teken van meer kennis over de problemen die voortkomen uit de andere typen drugs. Dit doen we op basis van de informatie bij de drugshub en in het RIEC-netwerk, kortlopende onderzoeken (sprints) naar fenomenen (vormen van ondermijning of thema's daarbinnen) en onderdelen van de verschillende crimescripts (blauwdrukken van hoe een specifiek vorm van ondermijnende criminaliteit werkt).

Resultaten en effecten

- We hebben twee onderzoeken uitgevoerd:
  - Een onderzoek naar het verwerven van panden. De resultaten van dit onderzoek zijn gedeeld in het netwerk van samenwerkende partners en worden meegenomen in nieuw voorlichtingsmateriaal.
  - Een onderzoek gedaan naar de uitbreiding van het bestaande crimescript van cocaïne van de fase 'stashen'. De resultaten van het onderzoek zijn gebruikt bij het informatiebeeld op drugs, over de tweede helft van 2023.
- Verder zijn we samen met het thema Criminele geldstromen gestart met een integrale analyse. Deze analyse ziet toe op de criminele geldstromen binnen het crimescript synthetische drugs. Oplevering van het onderzoek staat gepland voor 2024.

Deelproject 6: NH Drugsalert

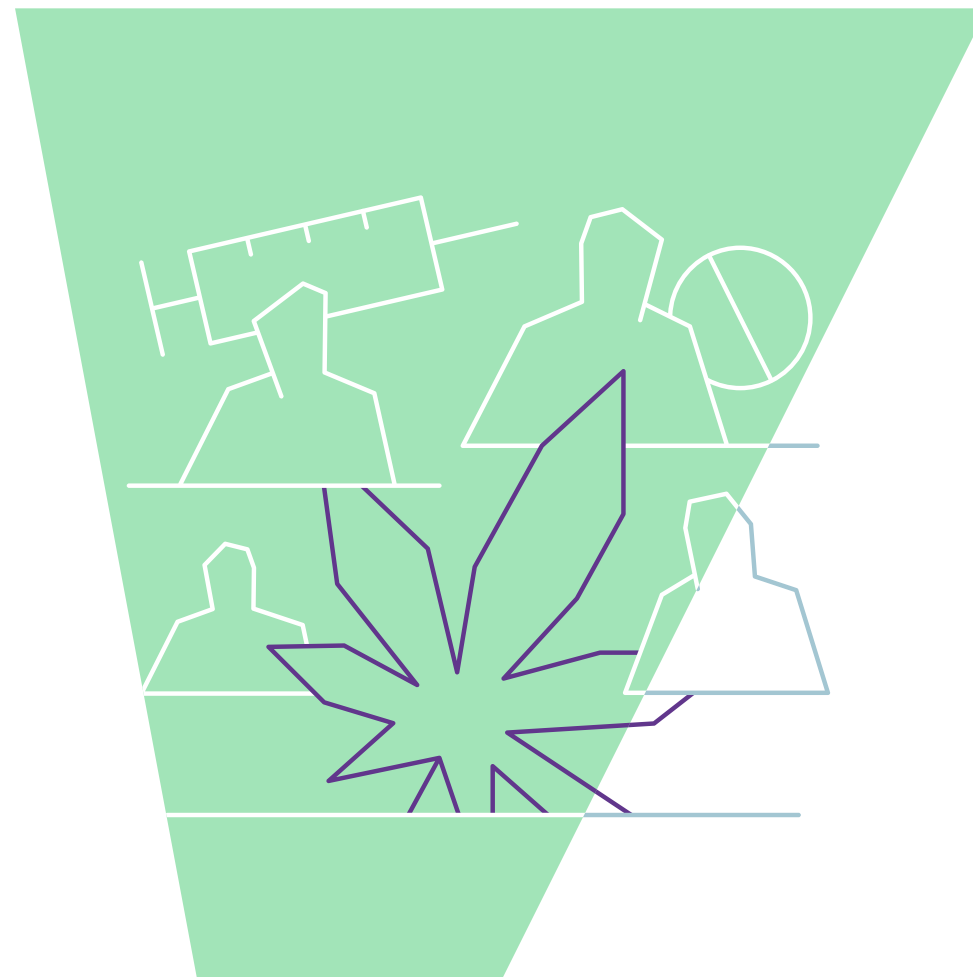
Doel van het project

De focus in 2023 lag op het stimuleren van mensen om vermoedens van drugsproductie te melden en het vergroten van de bewustwording van de verschijningsvormen en de risico's van drugsproductie.

Resultaten en effecten

- Berichtgeving over de volle breedte van het onderwerp. Minstens één keer per maand is een onderwerp van ons in het Noord-Hollands Dagblad gepubliceerd.
- Betrokkenheid van NH Drugsalert bij alle berichtgeving over ontdekte labs in Noord-Holland. Onze kernboodschap is meestal overgenomen.
- Samenwerking met journalisten over verschillende incidenten en voor achtergrondverhalen in verband met artikelen.

➔ Website www.nhdrugsalert.nl

Thema Weerbare jeugd

Inleiding

Met het project Weerbare jeugd helpen we te voorkomen dat jongeren en jongvolwassenen de (drugs)criminaliteit ingaan of hier verder in afglijden. De reikwijdte is breder dan alleen drugscriminaliteit. We zien namelijk dat drugscriminaliteit samen kan gaan met (ernstige) geweldsdelicten, cybercrime of oplichting, maar ook met uitbuiting van jongeren.

Ons thema Weerbare jeugd kent drie deelprojecten (het in het Jaarplan vermelde project 'Verbinden preventie en repressie' is ondergebracht in deelproject 1).

1. Lokale aanpakken versterken waarin preventie, vroegsignalering en repressie hand in hand gaan. Dat betekent een combinatie van problemen voorkomen, vroeg opmerken en strafbare feiten bestraffen. Stevige lokale samenwerkingen tussen o.a. gemeente, politie, jongerenwerk, hulpverlening en scholen zijn daarbij essentieel.
2. Investeren in kennis en handelingsperspectief, waarmee partners weten wat ze kunnen doen bij deze problemen.
3. Het vergroten van de weerbaarheid van jongeren en hun omgeving.

Deelproject 1: Versterken lokale aanpak

Doel van het project

Onze focus in 2023 lag op de ondersteuning van de gemeenten bij hun lokale aanpak. Omdat problemen en prioriteiten lokaal verschillen, is de invulling hiervan elke keer maatwerk geweest. We boden ondersteuning bij de analyse van de problemen, het opstellen van het plan van aanpak en/ of het versterken van de lokale coalitie.

Resultaten en effecten

We hebben met 14 gemeenten periodiek lokale gesprekken gevoerd. De opbrengsten van die adviesgesprekken waren divers:

- Organiseren van de lokale (netwerk)bijeenkomst 'ZICHT', de bijeenkomst rondom de theatervoorstelling So far So Good (in samenwerking met thema CTER), een pressure cooker¹ met een college van B&W over Weerbare Jeugd en een ambtelijke lokale visiesessie Weerbare Jeugd met de afdelingen Openbare Orde en Veiligheid en Sociaal domein.
- Deelname en bijdragen aan lokale netwerkbijeenkomsten.
- Meegedacht en geadviseerd in lokale plannen van aanpak/producten (jeugdbeeld).

1 'Een bijeenkomst waarin in kort tijdbestek gekomen wordt tot een gezamenlijk beeld en gezamenlijk commitment over een onderwerp

Deelproject 2: Investeren in kennis, expertise en netwerk

Doel van het project

- ✓ Vergroten van kennis en het handelingsperspectief onder professionals (onder meer met BUIT voor professionals).
- ✓ Stimuleren van regionale samenwerking tussen partners.

Onze focus in 2023 lag op het organiseren van bijeenkomsten om kennis te vergroten en verbindingen tussen partners te stimuleren.

Resultaten en effecten

- Vijf bijeenkomsten voor gemeenten, politie en OM waarbij 'good practices' en actuele ontwikkelingen zijn uitgewisseld (lerend netwerk).
- Het starten van een traject om te komen tot een gezamenlijke visie van OM, politie en gemeenten op het samenspel tussen preventie en repressie op het thema Weerbare jeugd in onze regio.
- Nieuwsbrieven met actuele trends, ontwikkelingen en relevante bijeenkomsten.
- De handreiking Werkwijzer Plus, met handelingsperspectieven gericht op versterking van de (veer)kracht in de wijk.

Deelproject 3: Het vergroten van de weerbaarheid

Doel van het project

- ✓ Vergroten van de weerbaarheid van jongeren en hun ouders tegen (drugs)criminaliteit en uitbuiting.
- ✓ Stimuleren van gemeenten en partners om beschikbare middelen te gebruiken om deze problemen te voorkomen.

In 2023 hebben we gezocht naar vernieuwende manieren om te voorkomen dat jongeren in de (drugs)criminaliteit terecht komen én om hun weerbaarheid (en die van hun omgeving) te vergroten.

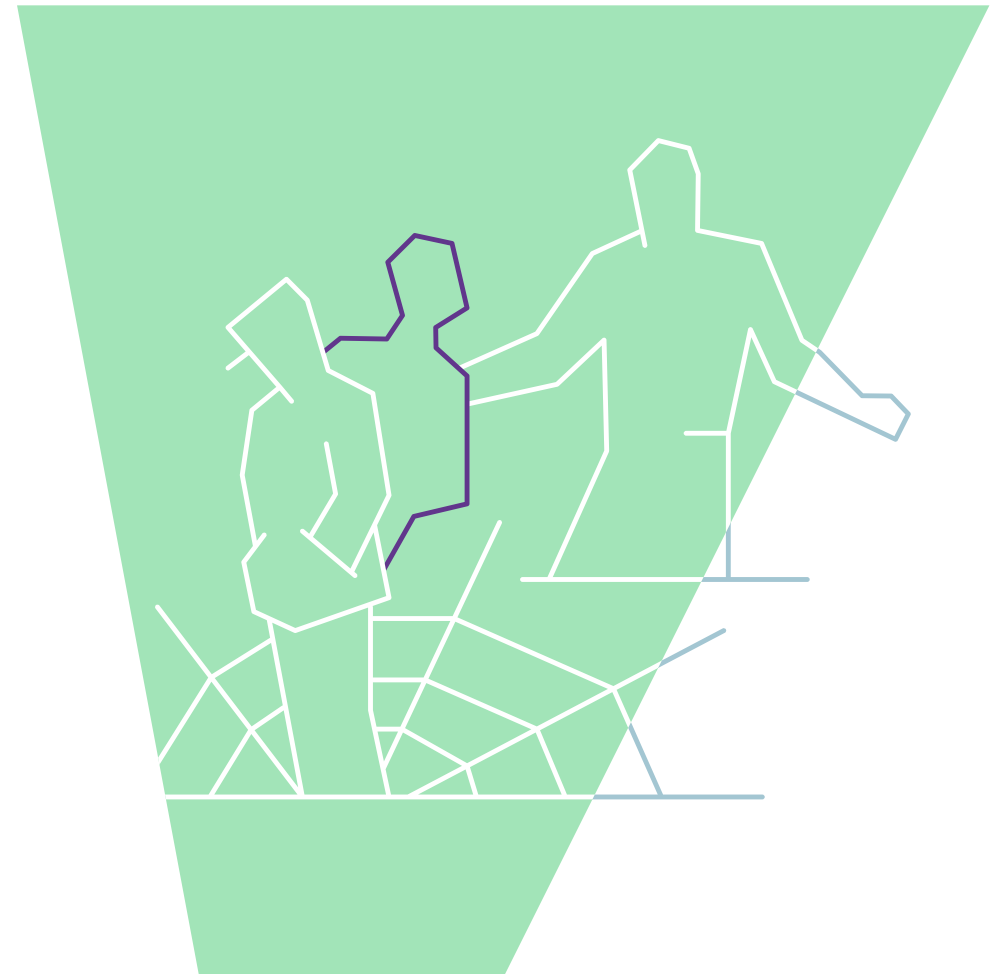
Resultaten en effecten

- De e-learning 'BUIT voor professionals', over criminele en seksuele uitbuiting, in samenwerking met het thema Mensenhandel, FIER, CKM en het Rode Kruis. Sinds de lancering volgden al 500 professionals de e-learning.
- Evaluatie van 'Deal With It' door TNO, Triple Threat en de 'eigen' geleerde lessen
- De afronding en evaluatie pilot ondermijningslessen op scholen in Noord-Holland door HALT.
- Interviews, afgenomen met jongeren en jongvolwassenen over het betrokken raken bij georganiseerde misdaad. Met deze gesprekken hebben wij een bijdrage geleverd aan het gezamenlijk onderzoek 'KNEL' van Taskforce Zeeland/West-Brabant en RIEC Midden-Nederland (publicatie april 2024).
- Webinar NTA 'Georganiseerde misdaad en maatschappelijke impact in wijken'.

- Doorontwikkeling project 'Fake boys', in samenwerking met Zorg- en Veiligheidshuis Noord-Holland Noord, met als product: een infographic voor de gemeenten in Noord-Holland Noord (mei 2024).
- Bijdrage aan Jongline – handreiking voor veiligheids- en zorgprofessionals over fenomenen, gevaren en kansen in de online leefwereld van jongeren.
- De vertaling van de website www.dealenmetdrugs.nl voor ouders in meerdere talen.
- Expertise op het thema Weerbare Jeugd verbonden aan expertise RIEC-analisten voor de Spoor 1 informatiebeelden.

Voorbeelden Thema Weerbare Jeugd

- ➔ www.buitvoorprofessionals.nl
- ➔ www.dealenmetdrugs.nl (nu in meerdere talen beschikbaar)
- ➔ Handreiking van Werkwijzer Plus
- ➔ Beeldverslag So Far So Good 5-10-2023
- ➔ Evaluatie Deal With It
- ➔ Samenvatting Onderzoek KNEL

Thema Criminele geldstromen

Inleiding

Het afpakken van criminele investeringen in panden, ondernemingen en luxegoederen is belangrijk, want daarmee kunnen we criminelen zichtbaar tegenwerken. Het is belangrijk te zoeken naar onverklaarbaar vermogen om een criminele geldstroom te stoppen dan wel ontmoedigen. Indirect kunnen daarmee ook andere strafbare feiten worden voorkomen.

Met het thema Criminele geldstromen richten we ons op lokaal en regionaal niveau op een integrale preventieve én repressieve aanpak. We doen dit op basis van een gedegen integraal intelligencebeeld, waar informatie van verschillende overheidspartners is gebundeld, waardoor een compleet beeld ontstaat. Nadrukkelijk zoeken we hierbij de samenwerking met private partijen.

Onze integrale preventieve en repressieve aanpak van criminele geldstromen bestaat uit: integrale analyse, het Thematisch Informatieplein Financieel (TIF), het Financial Intelligence Team (FIT) en de Themacel criminele geldstromen van de politie en het Openbaar Ministerie. Vanwege het niet meer kunnen leveren van personele inzet vanuit de partnerorganisaties, zijn niet alle activiteiten uitgevoerd zoals gepland.

Deelproject 1: Investeren op een integrale analyse.

Doel

- ✓ In kaart brengen van gelegenheidsstructuren voor witwassen.
- ✓ Barrières ontwikkelen in samenwerking met private partijen om witwassen te voorkomen en te stoppen.

Aangezien 'criminele geldstromen' een zeer breed begrip is, is de analyse gekaderd tot: 'Criminele geldstromen tussen 2018 en 2023, gerelateerd aan drugsproductie- en logistiek in onze regio'.

Resultaten en effecten

- Start met analyse criminele geldstromen, waarbij we gebruik hebben gemaakt van informatie van verschillende RIEC partners.

Deelproject 2: Meewerken Thematisch Informatieplein Financieel (TIF) aan signalen / casuïstiek.

Doel

- ✓ Inzetten op de doorontwikkeling van het Thematische Informatieplein Financieel (TIF).
- ✓ Vergroten van bewustwording van publieke en private partijen, verbeteren van de kennispositie en het bieden van concrete handelingsperspectieven.
- ✓ Maken van gefundeerde keuzes in de integrale aanpak, op basis van een integraal intelligencebeeld op geldstromen.

Onze inzet in 2023 was gericht op het zicht krijgen op en meedenken over actuele signalen.

Resultaten en effecten

- Thematisch informatieplein Financieel (TIF)
  - Aanlevering en bespreking van signalen op het Thematisch Informatieplein Financieel (TIF), mede vanuit het deelproject FIT². Er hebben 20 bijeenkomsten plaatsgevonden.
  - Evaluatie van het experiment TIF.
- Themacel criminele geldstromen van de politie en het Openbaar Ministerie.
  - Aansluiting bij de oprichting van Themacel criminele geldstromen van de politie en het Openbaar Ministerie Noord-Holland. Deze themacel richt zich met name op: underground banking, facilitators en verdienmodellen.
  - Start van de evaluatie Themacel criminele geldstromen.

FIT - Financial Intelligence Team

Doel

Het afpakken van crimineel vermogen vereist doorgaans een langdurig en soms ook ingewikkeld onderzoek. Het FIT specialiseert zich in afpakken na een kort onderzoek. Naar aanleiding van een signaal van

ongebruikelijk bezit, ligt de focus van het FIT bij het verzamelen van informatie bij verschillende overheidsinstellingen om vervolgens direct in te kunnen grijpen.

Resultaten en effecten

- Bijeenkomsten voor politie en gemeenten over met name 'Werkwijze FIT methodiek' en 'Herkennen waardevolle goederen'.

Het FIT heeft 159 signalen ontvangen van onverklaarbaar vermogen. Hiervan zijn 41 bevestigd en tot een casus opgewerkt. De resultaten zijn:

- 14 casussen waarbij door de Belastingdienst voor € 4.001.932 aan fiscale aanslagen is opgelegd.
- 27 casussen waarbij politie en FIOD een strafrechtelijk onderzoek hebben uitgevoerd. Het totaal aan integraal opgelegde afpakkelden (strafrechtelijke beslag, bestuurlijke boetes) bedroeg: €1.660.549.

➔ Bericht Veroordeling 17 miljoen voor witwassen

➔ Presentatie criminele geldstromen

Rechtbank schorst bestuurder Stichting Forniamo

Openbaar Ministerie

² Zie versterkingspijler Integrale Intelligence en analyse

Thema Uitbuiting ³

Inleiding

Uitbuiting is ingrijpend voor de vaak kwetsbare slachtoffers. Zij lopen ernstige fysieke en mentale schade op. Criminelen maken inbreuk op de vrijheid en persoonlijke integriteit van mensen om zichzelf te verrijken. Uitbuiting is geen geïsoleerde vorm van criminaliteit, maar één van de 'bedrijfsactiviteiten' van misdadigers. Wij beschouwen uitbuiting daarom ook niet als afzonderlijk verschijnsel, maar in samenhang met andere vormen van criminaliteit.

Er zijn verschillende vormen van uitbuiting waaronder seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting of uitbuiting waarbij mensen tegen hun zin worden ingezet voor criminele activiteiten, bijvoorbeeld jongeren die als drugskoerier of geldezel worden geronseld.

Onze integrale preventieve en repressieve aanpak van uitbuiting, hebben we vormgegeven door middel van een viertal deelprojecten:

- ✓ Verkenning naar structurele regionale inbedding van het thema mensenhandel.
- ✓ Facilitering en borging project Bestuurlijk Toezicht Prostitutie (BTP).
- ✓ Facilitering regionale aanpak thema arbeidsuitbuiting/ ernstige benadeling in de eenheid.
- ✓ Pilot informeel signalenoverleg arbeidsuitbuiting/ ernstige benadeling in de eenheid.

Deelproject 1: Verkenning naar structurele regionale inbedding van het thema mensenhandel

Doel en focus

Het voorbereiden van een concreet en breed gedragen voorstel voor de Stuurgroep Ondermijning voor structurele regionale ondersteuning bij de strijd tegen mensenhandel in onze regio. Onze focus in 2023 lag op het verkennen van een structurele regionale inbedding van het thema Mensenhandel in samenspraak met gemeenten en overige ketenpartners.

Resultaten en effecten

- Organisatie van regionale kennisbijeenkomsten over het thema Mensenhandel voor gemeenten/ketenpartners, een praktische workshop mensenhandelbeleid voor gemeenten.

Deelproject 2: Facilitering en borging project Bestuurlijk Toezicht Prostitutie (BTP)

Doel en focus

De focus in 2023 lag op het voorbereiden en implementeren van uniforme werkprocessen in de regio. Daarbij oog houdend voor tussentijdse evaluatie en daarmee verbetering van de uitvoering van de controles ter ondersteuning van de gemeenten in onze regio.

³ De termen 'uitbuiting' en 'mensenhandel' werden beiden gebruikt. Met ingang van 1 januari 2024 wordt formeel gesproken over het thema 'mensenhandel'.

Resultaten en effecten

- Uniforme werkprocessen in de drie districten.
- Formats voor een verwerkersovereenkomst, een werkprotocol voor de drie coördinatoren/project met de politie.
- Opstart van de pilot 'Webcrawler' door gemeente Zaanstad, zodat deze begin 2024 kan worden gestart.
- Evaluatie BTP-project, ter bespreking van vaststelling in de Stuurgroep. Het verbeterplan BTP is opgestart, voor realisatie in het volgende jaar.
- Kennisbijeenkomsten voor alle toezichthouders BTP in samenwerking met de Politieacademie.

Deelproject 3: Facilitering regionale aanpak thema arbeidsuitbuiting/ ernstige benadeling in de eenheid

Doel en focus

- ✓ Genereren van meer aandacht voor het belang van (preventieve) aanpak arbeidsuitbuiting/ernstige benadeling.
- ✓ Benutten van de output van de pilot Hollands Kroon en geven van ondersteuning aan nieuwe kansrijke initiatieven van gemeenten bij het opzetten van een (pilot) project.

De focus in 2023 lag op het onderzoeken van mogelijkheden voor een nieuw pilotproject bij een gemeente in de regio, bij voorkeur op het terrein van de publiek-private samenwerking en met een preventief karakter. De focus lag ook op het opleveren van een rapport naar de aard en omvang van arbeidsuitbuiting bij een pilotgemeente, om te bezien of

andere gemeenten ook van de uitkomsten en geleerde lessen en aanbevelingen gebruik kunnen maken.

Resultaten en effecten

- Oplevering rapport met de uitkomsten en aanbevelingen van de pilotgemeente. Het rapport is gedeeld binnen de eenheid met gemeenten. Gemeenten hebben daarnaast het eerder genoemde thematische informatiebeeld Mensenhandel ontvangen. Uit beide rapporten konden de gemeenten putten.
- Verkenning naar een eventuele nieuwe pilot in een gemeente.
- Een regionale aanpak voor dit onderwerp is bijgesteld, omdat de aard en omvang van de problematiek sterk varieert binnen onze regio en per gemeente. Met de opgedane ervaringen zetten wij in op de introductie en implementatie van zogenoemde barrièremodellen (onder andere van VNG) door gemeenten.

Deelproject 4: Pilot informeel signalen overleg arbeidsuitbuiting/ ernstige benadeling in NH

Doel en focus

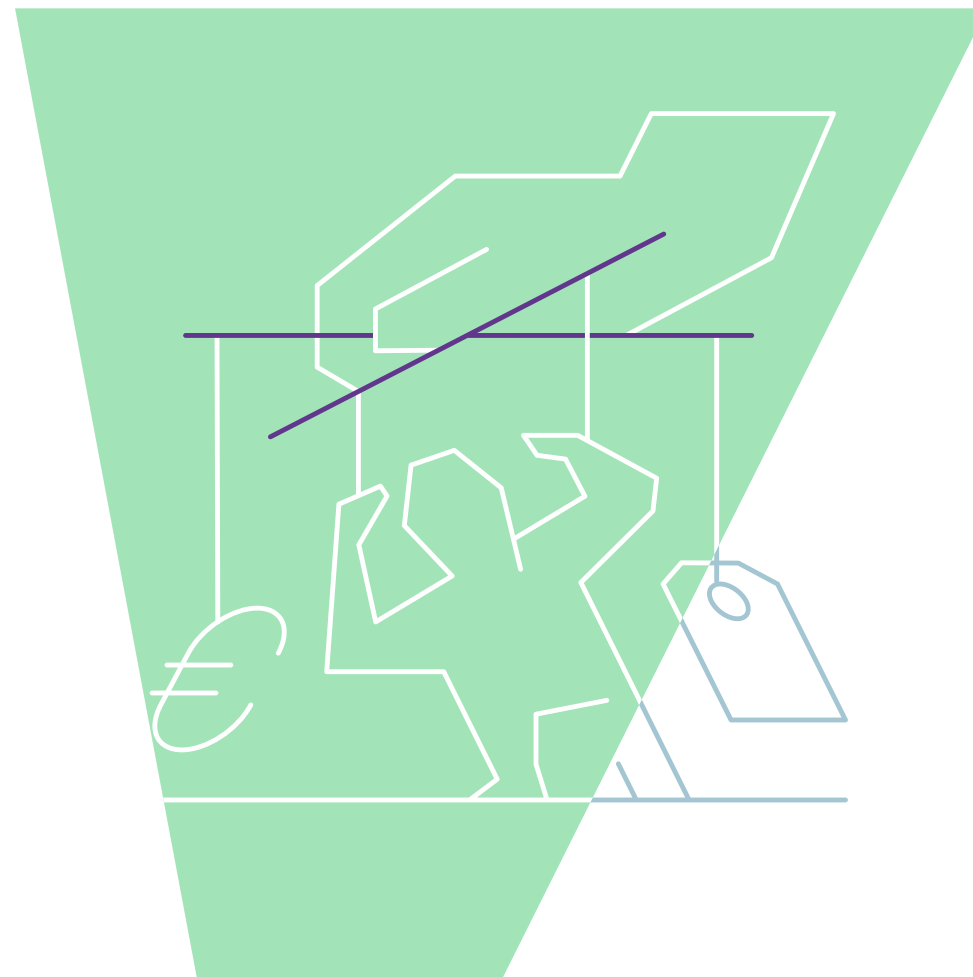
De focus in 2023 lag op het continueren van het informele regionale signalenoverleg arbeidsuitbuiting/ernstige benadeling, gemiddeld elke zes weken. Dit in samenwerking met de Arbeidsinspectie en RIEC NH.

Resultaten en effecten

- Actieve deelname aan en belangstelling voor het overleg
Informele signalen, door professionals van gemeenten. Ook de Arbeidsinspectie en een zorgcoördinator waren aangesloten. In dit overleg zijn diverse signalen en casuïstiek verder besproken, uitgezocht en uitgewerkt, signalen van fenomenen gedeeld en besproken en concrete wijzen van aanpak vanuit gemeenten gedeeld. Hiermee is de deskundigheid van professionals en samenwerking van ketenpartners verder versterkt.
- Structurele ondersteuning van het overleg, conform de uitkomst evaluatieronde onder deelnemers van gemeenten, eind 2022.

Garagebedrijf in Purmerend overtreedt veel regels

Persbericht NLA

Programma aanpak ondermijning Noordzeekanaalgebied (sterk NZKG)

Inleiding

Het Noordzeekanaalgebied (NZKG) is kwetsbaar voor (drugs)criminaliteit vanwege de ligging, infrastructuur en logistieke mogelijkheden. In het kader van de aanpak van drugscriminaliteit op logistieke knooppunten heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid het Noordzeekanaalgebied (NZKG) aangewezen als mainport. In het mainport-programma 'Sterk NZKG' werken de RIEC's Amsterdam Amstelland en Noord-Holland samen met andere publieke partners in het gebied. Het programma is in 2022 gestart en heeft als doel: een veilig en integer Noordzeekanaalgebied. Binnen het programma hebben de betrokken publieke en private partners de handen ineengeslagen om de georganiseerde criminaliteit in het gebied tegen te gaan, in het bijzonder de in- en doorvoer van verdovende middelen en de direct daaraan te koppelen geldstromen. Vanuit een gedeelde informatiepositie nemen de partijen preventieve en - waar nodig - repressieve maatregelen.

In 2023 zijn de pijlers hernoemd en ingericht naar de vier lijnen van het ministerie van Justitie en Veiligheid: (1) Informatiebeeld, (2) Weerbaarheid, (3) Barrières en (4) Toezicht, Controle, Opsporing en Handhaving. In 2023 is geïnvesteerd in de integrale aanpak op basis van deze pijlers, maar niet alle beoogde resultaten zijn bereikt. Het vertrek van de programmamanager halverwege het jaar is één van de belangrijkste oorzaken, tezamen met de benodigde inzet voor het inrichten van het programma en organisatie van de governance.

Inrichten programma, inclusief organisatie governance

Ontvlechting mainports

In 2023 is toegewerkt naar het loskoppelen van de ondermijningsaanpak Noordzeekanaalgebied van de regionale ondermijningsaanpak Noord-Holland.

Waar het programma eerst nog viel onder twee RIEC's, en dus onder twee RIEC Stuurgroepen (de Stuurgroep Amsterdam Amstelland en de Stuurgroep Programma Aanpak Ondermijning Noord-Holland) is besloten voor de Programma Aanpak in 2023 een nieuwe, eigenstandige governance structuur op te zetten, onder aansturing van een eigen Stuurgroep NZKG.

Voor deze ontvlechting en de bestuurlijke besluitvorming is een Oprichtingsdocument opgesteld. Verder was de inzet gericht op het uitvoeren van de praktische consequenties van de ontvlechting, zoals de migratie van personeel.

Pijler 1: Informatiebeeld

Doel en focus

Het verkrijgen van een goede informatiepositie, zowel op incident- als op fenomeenniveau.

Onze focus in 2023 lag op het versterken van het Informatiebeeld met name door de politie-eenheden Noord-Holland en Amsterdam.

Deze resultaten hebben we niet bereikt

Binnen de pijler Informatiebeeld heeft het programma gelden beschikbaar gesteld voor versterking van de politie-eenheden Noord-Holland en Amsterdam. Deze gelden zijn niet volledig benut.

Pijler 2: Weerbaarheid

Doel

- ✓ Versterken bewustzijn
- ✓ Preventieve activiteiten tegen de in- en doorvoer van drugs en corruptie uitvoeren.

De focus in 2023 lag op het inzetten van betekenisvolle interventies met als effect dat het gebied minder kwetsbaar en daarmee onaantrekkelijk wordt voor drugscriminelen. Hiermee wordt de in- en doorvoer van cocaïne in een zo vroeg mogelijk stadium verstoord.

Resultaten en effecten

- Bewustwordingstrainingen, het maken van video's, voorlichting op nautische en logistieke onderwijsinstellingen en organisatie van denktanksessies voor deelnemers vanuit het publiek/ private gebied.
- Nieuwsbrieven, informatie via social media en aanwezigheid op congressen en evenementen.
- Ontwikkeling van meldkaartjes, met daarop informatie over signalen en meldroutes.

Pijler 3: Barrières

Doel en focus

- ✓ Opwerpen van fysieke en onzichtbare barrières om het gebied weerbaarder te maken en daarmee onaantrekkelijk voor drugscriminelen. Hiermee wordt de in- en doorvoer van cocaïne in een zo vroeg mogelijk stadium verstoord.
- ✓ De focus in 2023 lag op het voorbereiden van de invoering van het camerasystemen en -toezicht en het realiseren van onderwater detectiemethoden.

Resultaten en effecten

- Cameratoezicht
  - Voorbereidende werkzaamheden om het cameratoezicht te realiseren, zoals het bepalen van de locaties, benodigde infrastructuur en inzet voor beheer, de financiering en de aanbesteding.
- Field Labs 'smokkel onder de waterlijn' en 'smokkel via de binnenvaart':
  - Uitvoering van tests op de werking van de sonarapparatuur en het identificeren van kwetsbaarheden bij een bedrijf in de haven.

Pijler 4: Toezicht, Controle, Opsporing en Handhaving

Doel en focus

- ✓ Bevorderen en faciliteren van de integrale samenwerking van opsporingsdiensten, toezichthouders en handhaving.

De focus in 2023 lag op het versterken van het Hit-And-Run-Cargo team (HARC) met politiecapaciteit en het versterken van de gemeente Velsen met toezichthoudende capaciteit.

Deze resultaten hebben we niet bereikt

Binnen deze pijler heeft het programma gelden beschikbaar gesteld voor versterking van het Hit-And-Run-Cargo team met politiecapaciteit en ter versterking van de gemeenten Velsen en Zaanstad met toezichthoudende capaciteit. Deze gelden zijn niet volledig benut.

Programma Aanpak Ondermijning Schiphol (Sterke Luchthaven)

Inleiding

De luchtvaart op Schiphol kent een efficiënte, logistieke afhandelingsketen rond vliegverkeer, reizigers- en vrachtvervoer, bagagestroom en bevoorrading. Hiermee is Schiphol als belangrijkste internationale luchthaven van ons land helaas ook een aantrekkelijk doelwit voor (internationaal) georganiseerde criminaliteit. Denk bijvoorbeeld aan de smokkel van verdovende middelen, maar ook van geld en goederen naar en uit Nederland. Deze criminele activiteiten kunnen leiden tot verstoring van de bedrijfsvoering en legale (infra)structuren, reputatieschade en risico's voor de veiligheid en integriteit van medewerkers en bedrijven.

Publieke en private partijen hebben de afgelopen jaren gezamenlijk, op basis van het 'Ondermijningsbeeld Schiphol' een Plan van Aanpak opgesteld. De aanpak richt zich in eerste instantie op personeel met een toegangspas voor de luchthaven. Dit zijn ruim 65.000 pashouders. Binnen de huidige aanpak is een aantal branches en locaties geprioriteerd. Hier wordt als eerste op ingezet (middelen, trainingen, communicatie, etc.). In 2023 heeft de aanpak vorm gekregen door middel van drie deelprojecten:

- ✓ Locatiegericht aanpak
- ✓ Branchegerichte aanpak
- ✓ Integriteit pashouders.

De betrokken publieke en private partners voeren dit plan uit vanuit het Programma Aanpak Ondermijning Schiphol, PAOS, ook bekend als het Sterke Luchthaven.

De website www.sterkeluchthaven.nl fungeert als centraal platform. Hier kunnen medewerkers op Schiphol informatie vinden over ondermijning, zich bewust worden van hun mogelijk kwetsbare positie op de luchthaven, de e-learning volgen, tips lezen om weerbaarder te zijn tegen criminele invloeden én tools krijgen om mogelijke misstanden te herkennen en te melden.

Ontvlechting mainports

Na de toekenning van de structurele financiering is in 2023 toegewerkt naar het loskoppelen van PAOS van de regionale ondermijningsaanpak Noord-Holland. Waar het programma eerst nog viel onder de Stuurgroep Programma Aanpak Ondermijning Noord-Holland is besloten de bestaande governance in lijn te brengen met de landelijke governance van het ministerie van Justitie en Veiligheid waarbij er sprake is van een directe aansturing vanuit de Schiphol Driehoek Ondermijning en een directe (financiële) verantwoording naar het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Deelproject 1: locatiegerichte aanpak

Doel en focus

- ✓ Weerbaarder maken van de pashouders.
- ✓ Verbeteren van beveiliging en de integriteit binnen en van locaties, gericht op het gebied Schiphol-Oost en de bagagekelder.

De focus binnen het terrein Schiphol-Oost lag op de deelgebieden:

- General Aviation, ofwel de kleine luchtvaart: plek van vertrek en landing van kleine privé- en zakenvluchten.
- Het beveiligd bedrijventerrein of technisch areaal: terrein van de onderhouds- en stallingslocaties voor luchtvaartuigen (hangars, gebouwen).
- De niet-beveiligde bedrijventerreinen en bedrijfsverzamelgebouwen. Hierbij is begonnen met het Fokker Logistics Park (FLP). Dit is een bedrijventerrein met eigen parkmanagement, waar met name bedrijven die werkzaam zijn in de logistiek zijn gevestigd.

Resultaten en effecten

Schiphol-Oost

- Goede samenwerking met en tussen alle betrokken ketenpartners waarbij aandacht en inzet is op het aanpakken van ondermijning op Schiphol-Oost.
- Onder het handhavingsknelpunt Schiphol-Oost, het oppakken en doorgeleiden van signalen naar casuïstiek.
- Borging van de functie procescoördinator op Schiphol-Oost en

uitvoering van verschillende integrale (gerichte) acties en controles door publieke en private organisaties op Schiphol-Oost, gericht op awareness.

- Diverse fysieke maatregelen zoals: (1) de plaatsing van de uitkijkmonitor, voor het zicht op het platform voor personeel van de Koninklijke Marechaussee (KMar) op Schiphol-Oost, (2) het realiseren van direct zicht op het platform door vervanging van de niet-doorzichtige wand in de doorlaatpost van de KMar door een raam, (3) extra cameratoezicht en (4) aanpassing van een hek als barrière voor toegang voor onbevoegden.
- Invoering nieuw toegangsbeleid en aanpassingen in het toegangsbeheersysteem van verschillende (KLM-)hangars.

Bagagekelder

- Uitvoering integrale controles: steekproefsgewijs, kleinere én grootschalige controles van personeel in en rondom de bagagekelders, al dan niet met inzet van campagnemateriaal van Sterke Luchthaven.
- Aanschaf extra camera's voor de bagagekelders.

Wat hebben we extra gedaan?

- Reactie en beantwoording op Kamervragen, naar aanleiding van een reportage van Vrije Vogels op internet, over de toegang tot het beveiligd gebied van Schiphol. De uitzending heeft geleid tot verschillende maatregelen door Royal Schiphol Group, zoals de intensivering van het sanctiebeleid rond het terughalen van Schipholpassen van bedrijven en medewerkers die niet langer recht hebben op een Schipholpas, bijvoorbeeld vanwege ontslag.

- ➔ Beantwoording Kamervragen over beveiliging luchthaven Schiphol: Antwoorden op Kamervragen over de beveiliging van luchthaven Schiphol | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl (Zie antwoord vraag 9 Kamervragen)
- ➔ Videoreportage van Vrije Vogels: <https://www.youtube.com/watch?v=UUHcauVnAEA>

Deelproject 2: Branchegerichte aanpak

Doel van het project

- ✓ In samenspraak met publieke en private partners en bedrijven in kaart brengen van mogelijke kwetsbaarheden in de logistieke processen.
- ✓ Opwerpen van barrières tegen het misbruik hiervan.

De focus in 2023 lag op verschillende deelgebieden:

- Het maken van borgingsafspraken binnen de schoonmaak- en cateringbranche. Het doen van onderzoek volgens branchemethodiek voor het opwerpen van barrières voor bedrijven daar waar sprake is van criminele gelegenheid, verkennen van de urgentie van het prioriteren van een nieuwe branche, de vrachtbranche, en het verkennen van een vervolgaanpak en een onderzoek naar aanbieden van aanjaagbudget aan private bedrijven op Schiphol, om zo bedrijven te motiveren zich (extra) in te zetten voor de aanpak van ondermijning.
- Operationele afstemming en samenwerking in publiek-private

werkgroepen gericht op het inzichtelijk maken van mogelijke kwetsbaarheden in de logistieke brancheprocessen en het opwerpen van barrières om deze kwetsbaarheden tegen te gaan.

- Het maandelijks casusoverleg, waarin RIEC-partners signalen delen van mogelijk ondermijnende criminaliteit ten aanzien van de vrachtbranche op Schiphol (tevens HHKP).

Resultaten en effecten

- Nieuwe geprioriteerde branches: naast de schoonmaak en catering is ook de vrachtbranche (eerste linie) op luchthaven Schiphol geprioriteerd binnen de branchegerichte aanpak.
- De eerder genoemde definitieanalyse heeft bijgedragen aan eenduidige beeldvorming bij de partijen. Dit was helpend voor het afbakenen van deze branche. De analyse dient ook als basis voor de branchegerichte werkgroep bij het vormgeven en uitvoeren van de aanpak.
- Bedrijven uit de geprioriteerde branches hebben barrières opgeworpen, zoals: 'Jassen zonder zakken', het inperken van het autorisatieprofiel op de pas van medewerkers, vier ogen principe en dergelijke.
- Toename van het aantal meldingen vanuit organisaties op Schiphol.
- Uitvoering van integrale controles en bedrijfsbezoeken en het integraal behandelen van negen signalen binnen het integrale casusoverleg gericht op de vrachtbranche. De casuïstiek heeft geleid tot onder meer het opleggen van een boeterapport wegens illegale tewerkstelling door de Arbeidsinspectie, dynamische monitoring van bankrekeningen door de Belastingdienst en de inzet van gecombineerde controles.

Deelproject 3: Integriteit pashouders

Doel van het project

- ✓ Bevorderen van integer gedrag van pashouders.
- ✓ Verhogen van de bewustwording van ondermijnende criminaliteit bij de organisaties werkzaam op Schiphol.
- ✓ Stimuleren tot het melden van signalen en het waar nodig hier integraal opvolging aan geven (met een communicatie-inzet gericht op bewustwording/weerbaarheid en een handelingsperspectief melden).
- ✓ Tegengaan van corruptie en het aanpakken van niet-integere medewerkers.

Binnen de prioriteit 'integriteit pashouders' is in 2023 aandacht besteed aan verschillende onderwerpen:

- Het verhogen van de awareness, weerbaarheid en meldingsbereidheid van pashouders.
- Goed werkgeverschap.
- Publiek-private informatiedeling.
- Detectie van vreemde bewegingen.
- Het investeren in strafrechtelijke corruptieonderzoeken.
- Gerichte uitgaande controles op medewerkers van de luchthaven.

Resultaten en effecten

Verhogen van de awareness, weerbaarheid en meldingsbereidheid van pashouders

- Verschillende publieke en private organisaties binnen de geprioriteerde branches en locaties zijn benaderd en hebben zich

- gecommitteerd aan de doelstellingen van Sterke Luchthaven.
- Het publiek-privaat netwerk van POCO's (Point of Contact Ondermijning) is verder uitgebreid en versterkt, door het opleiden van nieuwe POCO's en het organiseren van expertisedagen met voor de POCO's relevante thema's als melden en intimidatie.
- Diverse activiteiten zoals het uitreiken van awards door de burgemeester aan bedrijven, een fysieke mailing naar alle 2.500 bedrijven op en rond Schiphol die pashouders in dienst hebben, awareness-trainingen op maat voor elke laag binnen publieke- en private organisaties en de website www.sterkeluchthaven.nl aangevuld met diverse animatievideo's, tips, een e-learning en VR-training en info over meldroutes.
- Het lespakket 'Geef criminelen geen kans' is afgerond en officieel gelanceerd op het ROC Airport College. Het lespakket wordt vanaf schooljaar 2023-2024 ingevoerd binnen alle opleidingsrichtingen.
- Ontwikkeling en verspreiding van communicatiemiddelen onder pashouders, zoals: de campagnes 'Geef criminelen geen kans' en Meld Misdaad Anoniem, e-learning, animatievideo's, VR-film en folders, flyers en gadgets.
- Er is naar alle 2500 bedrijven op en rond Schiphol die pashouders in dienst hebben een fysieke mailing verstuurd. In deze brief kunnen zij alles lezen over Sterke Luchthaven en de mogelijkheden om hun personeel te beschermen tegen criminele inmenging. De nieuwe contacten die hierdoor ontstaan helpen bij het verder opbouwen van het bedrijsvennetwerk.
- Tot december 2023 kwamen er zo'n 25.000 unieke bezoekers op de website www.sterkeluchthaven.nl.

Goed werkgeverschap

- Lancering van de Meld Misdaad Anoniem-campagne: “Ken jij iemand die ‘bijverdient’ met zijn Schipholpas?” en de start van de pilot intimidatietrainingen voor POCO's. Dit gebeurde in samenspraak met TNO.
- Opstellen van meldroutes en scholing van de POCO's in de verschillende (anonieme) meldroutes.
- De, onder leiding van het Coördinerend Ondermijningsoverleg Schiphol (COS), ontwikkelde handreiking met maatregelen die kunnen worden genomen als er bijvoorbeeld sprake is van intimidatie, bedreiging, onveiligheid of onveiligheidsgevoelens bij pashouders.

Publiek-private informatiedeling:

- Oplevering rapport Informatie-uitwisseling PPS-I⁴ Schipholpashouders. Dit beschrijft de juridische (on)mogelijkheden waarvan partners gebruik kunnen maken om in het kader van de Schipholpas informatie uit te wisselen.
- Bespreking van geanonimiseerde casuïstiek in de werkgroep PPS-I.

Detectie Vreemde Bewegingen⁵

- Investering in het Detectiesysteem Vreemde Bewegingen, zodat de technologische randvoorwaarden zijn gerealiseerd.
- Monitoring en analyse van de Schipholpas-bewegingen via Detectie Vreemde Bewegingen. Dit gebeurt op grond van de eigen (Royal Schiphol Group) informatie of op verzoek van de overheid (primair KMar).

4 PPS-I Publiek Private Samenwerking – informatiedeling

5 Dit is het kunnen analyseren van oneigenlijk gebruik van Schipholpassen en inzicht krijgen in de verschillende (afwijkende) pasbewegingen.

Investeren in strafrechtelijke corruptieonderzoeken

- Corrupte netwerken zijn waar mogelijk in kaart gebracht, opgespoord en vervolgd. Het gaat hierbij om personen/bedrijven op Schiphol, maar ook criminele netwerken die gebruikmaken van medewerkers of de logistiek van Schiphol.

Wat hebben we extra gedaan?

- Verkenning van nieuwe opleidingsmogelijkheden als alternatief voor de awareness-trainingen. Hiervoor is de VR-film ontwikkeld om uit te rollen richting de pashouders. In november heeft een succesvolle pilottraining plaatsgevonden.
- Sterke Luchthaven is regelmatig vertegenwoordigd geweest tijdens evenementen en congressen. Zoals de informatiestand tijdens de KLM informatieweek bij Cargo en Engineering & Maintenance, de innovatiemarkt bij KLM en een presentatie tijdens het Mainportscongres vanuit Justitie en Veiligheid en het LIEC, en bij een congres van het Studiecentrum voor Bedrijf en Overheid (SBO).

→ [LinkedIn pagina Sterke Luchthaven](#)

→ [Ondermijning op en rond luchthaven Schiphol | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

→ [Trailer MBO-Iespakket: mbo \(sterkeluchthaven.nl\)](#)

→ [VR-training: VR \(sterkeluchthaven.nl\)](#)

3. Thematische aanpak Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid

Thema Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit

Inleiding

Dagelijks worden ruim vijfduizend mensen slachtoffer van cybercrime. Van frauduleuze webshops tot hacking, van bankfraude tot online intimidatie – de digitale wereld kent vele valkuilen.

Onder cybercrime verstaan wij delicten die worden gepleegd met, en gericht zijn op, een ICT-middel. Voorbeelden zijn hacken, DDOS-aanvallen, malware, ransomware, virussen etc.

Gedigitaliseerde criminaliteit heeft betrekking op delicten die worden gepleegd met een ICT-middel, maar niet gericht zijn op een ICT-middel. Zoals bijvoorbeeld: phishing, marktplaatsfraude, bedreigingen via sociale media of identiteitsfraude.

In 2022 werden in de eenheid Noord-Holland 2519 cybercrimezaken geregistreerd. De lage aangifte- en meldingsbereidheid onderschrijven de noodzaak om burgers te blijven waarschuwen. Het aantal aangiftes van aan- en verkoopfraude in Noord-Holland ligt in 2023 11% hoger dan in 2022 en ook hoger dan de landelijke stijging (+8%).

De internationale component in 'high tech cybercrime' in enge zin wordt steeds prominenter. Deze vormen van criminaliteit kunnen zeer schadelijk zijn, denk aan ransomware en datadiefstal. Het gebruik van digitale infrastructuur door cybercriminelen over de hele wereld maakt het noodzakelijk dat politiediensten van meerdere landen nauw samenwerken in een onderzoek. Dit maakt de opsporing organisatorisch en juridisch complexer. Van de 32 gemeenten in onze regio, hebben 17 het thema specifiek als prioriteit benoemd in hun lokale veiligheidsplan dat zij in 2022 of 2023 vaststelden. Dat is meer dan de helft, maar nog niet voldoende. Regionale prioritering vraagt ook om verankering in lokaal beleid. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van beleid en daartoe zijn de vier wegen van de cyberwegenkaart ontwikkeld.

Met de start van het landelijke programma cyber en digitaliseerde criminaliteit van het OM, heeft in 2023 de opsporing een impuls gekregen. Ook is een Cybercentre van de eenheid gestart en werkt het OM via het Platform gedigitaliseerde criminaliteit samen met politie. Vanuit het thema is aandacht gevraagd voor de capaciteit die cyber en gedigitaliseerde criminaliteit vraagt, waar het gaat om zaken waarbij het vertrouwen wordt geschaad, waarbij de angst groot is en waarbij er naast financiële, ook mentale schade is.

Het thema richt zich in vier deelprojecten op de aanpak cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit:

1. Eigen huis op orde
2. Cybercrises en cyberincidenten
3. Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit
4. Online aangejaagde ordeverstoringen

Deelproject 1: Eigen huis op orde

Doel en focus

Het verbinden en ondersteunen van de gemeenten als impuls bij het op orde krijgen en houden van de beveiliging van de gemeentelijke informatiehuishouding.

Onze focus lag in 2023 op het gezamenlijk inzetten van het versterken van de digitale weerbaarheid op lokaal niveau. Gemeenten maakten afspraken over bevoegdheden en verantwoordelijkheden van het lokaal bestuur. Gemeenten beschikken ook over een beter beeld van dreigingen, kwetsbaarheden en incidenten. De komst van de NIS2-richtlijn⁶ en de effecten voor gemeenten stond centraal.

Resultaten en effecten

- Het koppelen van Binnenlands Bestuur aan de bestuurlijk ambassadeur, voor een interview over NIS2 en het koppelen van een aantal CISO's⁷ in onze regio aan de bestuurlijk ambassadeurs.

- Ondersteuning bij diverse activiteiten vanuit de CISO's, zoals de samenwerking met de provincie Noord-Holland, het uitbrengen van schriftelijke adviezen ter voorbereiding op commissievergaderingen VNG en lobby-werkzaamheden richting ministeries.
- Ondersteuning aan de bestuurlijk ambassadeurs bij het opstellen van de motie ALV VNG 14 juni 2023. Motie “Geen NIS2 in de keten, voordat we iets weten”

Wat hebben we extra gedaan?

De Informatiebeveiligingsdienst (IBD) van de VNG heeft in meerdere Noord-Hollandse gemeenten geoefend met dilemma's rondom de interne informatiehuishouding van gemeenten in samenwerking met de Veiligheidsregio's (zie deelproject 2).

Relevante verantwoordingsdocumenten

Motie “Geen NIS2 in de keten, voordat we iets weten”

Zorgen over impact Europese richtlijn NIS2 op gemeenten

Binnenlands bestuur met Rian van Dam

⁶ Network and Information Security Directive, Europese richtlijn t.b.v. cyberveiligheid essentiële diensten

⁷ Chief Information Security Officer: functionaris binnen een organisatie verantwoordelijk voor het informatiebeveiligingsbeleid

Deelproject 2: Cybercrises en cyberincidenten

Doel en focus

- ✓ Beter voorbereid zijn op cyberincidenten, inclusief een bijbehorend handelingsperspectief.
- ✓ Zicht op bestuurlijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen ketenpartners.

De focus in 2023 was het komen tot een samenwerking op het thema met de veiligheidsregio's en hun primaire verantwoordelijkheid ten aanzien van de effecten van crises. Centraal stond de lobby om te kunnen komen tot een multidisciplinaire voorbereiding op cyber, door middel van het organiseren van een cyber-oefen-driehoek.

Resultaten en effecten

- Gesprekken met ambtelijk vertegenwoordigers over de beleidsmatige afstemming ten aanzien van (meer) jarenbeleidsplannen.
- Ondersteuning aan de Bestuurlijk ambassadeurs zodat deze in hun eigen veiligheidsregio het thema cyber frequenter op de bestuurlijke agenda krijgen.
- Verkenning om een cyber-oefen-driehoek in samenwerking met het OM te organiseren en het opleveren van een memo voor de cyber-oefening voor de vergadering van de V10.

Wat hebben we extra gedaan?

- De landelijke cyberoefening ISIDOOR: ruim 120 organisaties uit de publieke en private sector, meer dan 3000 personen hebben

deelgenomen aan de meerdaagse oefening, deelname door drie veiligheidsregio's en burgemeesters vanuit onze regio.

- Vijf GBT-oefeningen (Gemeentelijk BeleidsTeam), met als thema de eigen informatiebeveiliging van gemeenten.

Deelproject 3: Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit

Het slachtoffer spreekt

Doel van het project

- ✓ Versterken van de cyberweerbaarheid van inwoners en bieden van handelingsperspectief.
- ✓ Voorkomen van slachtofferschap en het vergroten van bereik van ervaringen van slachtoffers, met preventie als uitgangspunt.

De focus in 2023 was tweeledig: (1) het verbinden met inwoners en (2) het versterken van de aanpak van professionals. Reeds beproefde cyberinterventies zijn ingezet en nieuwe initiatieven verkend. Ook was de inzet erop gericht dat verschillende overheidsorganisaties cyber en gedigitaliseerde criminaliteit een plek geven in hun lokale veiligheidsbeleid.

Resultaten en effecten

- Diverse activiteiten zoals nieuwsbrieven voor professionals over trends en ontwikkelingen, het verstrekken van nieuwsberichten als daar aanleiding toe was (onder andere een cyberincident, aankondiging landelijke campagnes) en diverse projectactiviteiten in het kader van www.hetslachtofferspreekt.nl

- We kozen voor een wijziging van strategie, waarbij we meer in ons eigen netwerk op zoek zijn gegaan naar slachtoffers die woonachtig zijn in het projectgebied. Met BureauNH, het regionale opsporingsprogramma van de eenheid Noord-Holland is een samenwerking aangegaan.

Extra: Versterken Weerbaarheid Jeugd

De online leefwereld van jongeren is een speerpunt binnen het thema. Hieronder vallen diverse initiatieven zoals Hackshield⁸ en de activiteiten vanuit de Jeugd en Cyberwerkgroep. Deze werkgroep is de opvolging van de projectgroep Geldezels. De door ons aangeboden preventieve middelen, zoals de interventiekaart en social media advertenties worden ingezet naar behoefte. De werkgroep voorziet in een brede aanpak. In de aanpak is nauw samengewerkt met het thema Weerbare Jeugd.

Resultaten en effecten

Algemeen

Veertien gemeenten hebben één of meerdere Jeugd & Cyber projecten opgenomen in hun gemeentelijke jeugd- en veiligheidsaanpak.

Hackshield

Twaalf gemeenten hebben deelgenomen aan Hackshield. In de deelnemende gemeenten zijn in totaal 3176 accounts aangemaakt, daarvan hebben 516 spelers in 2023 ingelogd. In de niet-deelnemende gemeenten binnen onze eenheid zijn in totaal 3053 accounts aangemaakt, daarvan hebben er 330 in 2023 ingelogd.

Jeugd & Cyber werkgroep

- Diverse activiteiten, zoals het koppelen van de werkgroep aan het Landelijk Meldpunt Internetoplichting, de voorbereiding op een bijeenkomst in 2024.
- Versterking van de samenwerking met partijen zoals jongerenwerk, digitale- (wijk) en jeugdagenteen en AOV'ers.
- Het ontvangen van meer dan vijf initiators van jeugd-cyber projecten in het land als gast in werkgroep Jeugd & Cyber.

Halt en RE_BOOTCMP

- Intensivering van de samenwerking door gesprekken met Halt over het belang van cyberveiligheid en de inhoud ervan als onderdeel van de lesstof en brainstormsessies voor een gezamenlijk videoproject voor ouders van jongeren.
- Voor RE_BOOTCMP was er nauw contact met regio's waar het project heeft gedraaid, voor een wenselijk vervolg. De evaluatie is nog niet afgerond.

⁸ Hackshield is een educatieve online game voor kinderen, waarin zij als cyberagent kunnen zorgen voor online veiligheid

Samenwerking thema Weerbare Jeugd

- Voorbereiding op bijeenkomst in 2024 (samen met Thema Weerbare Jeugd) waarbij de online leefwereld van jongeren centraal staat.

Wat hebben we extra gedaan?

- Ontwikkeling van een matrix, met projecten en initiatieven op gebied van jeugd & cyber.
- Het breed aanbieden van landelijke subsidiemogelijkheden bij gemeenten en het adviseren rondom de aanvragen.

Relevante links

- ➔ [Hackshield \(beelden evenement Hoofddorp\)](#)
- ➔ [Matrix](#)

Extra: Versterken van de lokale aanpak cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit

Doel en focus

Onze inzet was erop gericht dat verschillende overheidsorganisaties cyber en gedigitaliseerde criminaliteit een plek geven in hun lokale veiligheidsbeleid.

Resultaten en effecten

- Diverse initiatieven vanuit het OM; het investeren in hun aanpak van cybercrime, de versterking van de opsporingscapaciteiten, het voeren van regie bij het operationaliseren van de aanpak Centurion

in onze regio.

- De organisatie van een cyber themadag georganiseerd voor alle partners zoals de politie, het OM, alle ambtenaren Openbare Orde en Veiligheid (AOV).
- Elk kwartaal het breed delen van de politie-informatiebeelden.

Relevante verantwoordingsdocumenten

- ➔ [Themadag 17 mei terugblik & cartoons.](#)
- ➔ [Nieuwsbrieven Cyber: november/december](#)
- ➔ [Bericht checkjehack.nl 6 april 2023](#)
- ➔ [Persbericht Civiele Procedure](#)
- ➔ [Interview NHD Nienhuis 29 maart 2023 \(vergelijking met coke en daling aangiften\)](#)
- ➔ [Interview NHD Marjolein en Marieke 14 mrt](#)
- ➔ [Zomerspecial \(campagne NHVeilig\)](#)

Deelproject 4: Online aangejaagde ordeverstoringen

Doel en focus

- ✓ Versterken van de informatiepositie van partners en ontwikkelen van bestuurlijke interventies voor het opwerpen van barrières.
- ✓ Bijdragen aan het beeld van trends en ontwikkelingen en dit verder uitdragen.
- ✓ Versterken van de samenwerking tussen ketenpartners, met name politie, gemeenten en OM.

De focus in 2023 lag op het beschikbaar stellen van informatie over bestuurlijke instrumenten voor gemeenten. Fysieke ordeverstoringen worden regelmatig online aangejaagd. De fysieke en online werelden lopen door elkaar heen. Omdat gemeenten hier vaker mee te maken krijgen, is informatie over mogelijkheden van maatregelen belangrijk.

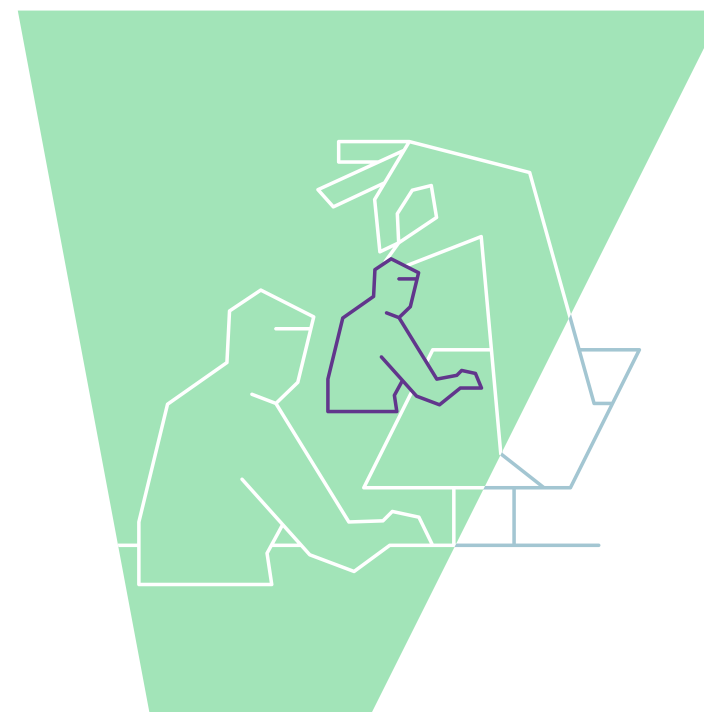
Resultaten en effecten

- Deelname aan en medewerking bij diverse (landelijke) bijeenkomsten, zoals het Ronde tafel gesprek Tweede Kamer in april, de Meet up Digitale veiligheid van de VNG, de uitzending Leerkring XL online orde en veiligheid van het CCV en bij coalitie-overleggen van de Citydeal Lokale Weerbaarheid Cybercrime⁹, de Jaarconferentie Lokale Weerbaarheid en bij het Congres Digitale Veiligheid van de VNG en diverse congressen.
- Medewerking aan de ontwikkeling van het barrièremodel Online Aangejaagde Orde Verstoringen (initiatief van het CCV) en voorbereiding op de regionale roadshow online aangejaagde ordeverstoringen (werksessie).
- Kennisoverdracht aan gemeenten en uitrol van interventies in de eenheid Noord-Holland.

Relevante verantwoordingsdocumenten

- ➔ [CCV webinar april](#) [CCV webinar oktober](#)
- ➔ [Meetup Digitale Veiligheid december](#)

⁹ Hetgeen ook verplicht is in het kader van de subsidieverstrekkings.

Thema CTER

Inleiding

Het thema 'Contraterrorisme en tegengaan van polarisatie, radicalisering en extremisme' (CTER) is een breed en dynamisch onderwerp: trends en ontwikkelingen volgen elkaar in rap tempo op. Een stevig netwerk, dat wij binnen onze CTER-thematiek verbindingsnetwerk noemen, is de basis voor de multidisciplinaire, lokale aanpak om zorgelijk gedrag en/of ontwikkelingen, zoals polarisatie en radicalisering, te voorkomen. Daarom is het belangrijk dat gemeenten, politie en OM kennis en expertise (blijven) opbouwen om goed op de hoogte te zijn van lokale en regionale ontwikkelingen. Hierin werken we samen met de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) en andere (landelijke) partners.

Onze aanpak is breed: van het vroegtijdig signaleren dat personen of groepen vatbaar zijn voor terrorisme, extremisme, radicalisering en (ongewenste) polarisatie tot een gezamenlijke, multidisciplinaire aanpak in individuele casussen.

Doel en focus

- ✓ Stimuleren van de kracht van de samenleving om zodoende polarisering en radicalisering te voorkomen;
- ✓ Vroegtijdig onderkennen van de dreiging die uitgaat van geradicaliseerde en extremistische personen, groeperingen en instituties;
- ✓ Helpen van organisaties om de gezamenlijke, multidisciplinaire aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme in onze regio continu te verbeteren en een vaste plek te geven.

Voor het borgen van de aanpak van radicalisering en extremisme is het nodig breder te kijken: bepaalde problemen hebben namelijk dezelfde voedingsbodem. De processen van radicalisering en criminalisering lijken erg op elkaar. In glijdende schaal kan gedrag veranderen naar destructieve effecten voor de samenleving.

Het thema is gesplitst in drie deelprojecten die hieronder zijn toegelicht:

1. Lokaal voor elkaar en weerbaar.
2. Duurzaam regionaal expertisenetwerk.
3. Integrale aanpak op orde.

Aansluitend daarop volgen enkele activiteiten die samen met andere themahouders zijn uitgevoerd.

Deelproject 1: Lokaal voor elkaar en weerbaar

De samenwerkende lokale partijen hebben een belang bij lokale en actuele informatie. Op basis hiervan nemen de driehoeken van gemeente, politie en OM de regie in de lokale multidisciplinaire aanpak van CTER.

Doel en focus

- ✓ Binnenkrijgen van de (juiste) signalen en oog hebben voor (online) trends en ontwikkelingen die van invloed zijn in de samenleving.
- ✓ Op orde brengen en houden van het kennisniveau van professionals door middel van continue opleiding.

Onze focus in 2023 lag op het ondersteunen van de gemeentelijke specialisten radicalisering & extremisme bij het invullen van de randvoorwaarden.

Resultaten en effecten

- Analyse trends en ontwikkelingen
  - Oplevering van informatiebeelden op basis van trends en ontwikkelingen in het CTER-werkveld. Gewerkt is aan twee analyses, waarvan één grotere analyse op een nationale trend en een analyse naar de impact in onze regio rondom de crisis in het Midden-Oosten.
  - Geven van aanbevelingen en handelingskaders aan gemeenten, de Zorg- en Veiligheidshuizen en partners. Met als doel de (integrale) informatiepositie te verbeteren.
- Versterken advies verbindingsnetwerk
  - Informatie en advisering door de gemeentelijk specialisten radicalisering & extremisme die verbonden zijn aan de drie Zorg- en Veiligheidshuizen in onze regio.
  - Presentaties over uiteenlopende onderwerpen binnen het CTER werkveld om zo het verbindingsnetwerk te verstevigen én uit te breiden.
  - Ondersteuning aan gemeenten bij het opstellen van lokaal beleid en het opzetten van een signaleringsnetwerk.
- Trainingen
  - Drie basistrainingen radicalisering & extremisme in het netwerk.

- Diverse activiteiten zoals drie verdiepende trainingen voor de partners die in de Zorg- en Veiligheidshuizen samenwerken in de persoonsgerichte aanpak CTER, kennisoverdracht in de Living Labs¹⁰ en het aanbieden van drie webinars. In het aanbod van de webinars is de verbinding gezocht met (de netwerken van) de andere thema's van NHSV

De ambitie van vier basistrainingen, twee verdiepende trainingen en zes webinars is naar beneden bijgesteld vanwege de wisseling van the-mahouder en een overgangsfase.

- De pilot WIJ school is afgerond. De evaluatie van de pilot wordt begin 2024 gepresenteerd aan de hand van een infographic en een routekaart.

Dit hebben we extra gedaan

- Oplevering van de Blauwdruk beleid CTER. De blauwdruk, volgend op het visiedocument 'een weerbare democratische rechtsorde' dat eind 2021 is opgeleverd, is bedoeld voor gemeenten om hun lokale CTER beleid invulling te geven.

Relevante verantwoordingsdocumenten

➔ [Infographic Blauwdruk Beleid MO CTER](#)

10 Een experimentele omgeving waarin mensen samenwerken om bijvoorbeeld nieuwe ideeën te ontwikkelen en direct te 'testen'.

Deelproject 2: Duurzaam regionaal expertisenetwerk

Doel en focus

- ✓ Opbouwen en onderhouden van netwerken om nieuwe trends en ontwikkelingen te signaleren.
- ✓ Vergroten van de regionale slagkracht.

Een belangrijk onderdeel van het werk binnen CTER was het initiëren, organiseren en aanjagen van netwerken. Dat deden we zowel bestuurlijk, ambtelijk als maatschappelijk.

Resultaten en effecten

Netwerkdag 'Van polarisatie naar verbinding'

Op deze dag brachten we jongeren, bestuurders, CTER-professionals én professionals van scholen, jongerenwerk en welzijnsorganisaties met elkaar in verbinding. Meer dan 200 professionals uit onze regio hebben hieraan deelgenomen. We hebben gebouwd aan het netwerk en zochten hierin specifiek de verbinding met partners uit het sociaal domein en Zorg en Veiligheid. We boden kennis door middel van workshops, we brachten mensen in beweging zowel letterlijk door middel van een dans als figuurlijk door nieuwe inzichten te bieden.

Bovenregionaal informatieoverleg (BRIO)

We zijn gestart met het BRIO, met deelname vanuit alle regionale partners, bedoeld om trends en ontwikkelingen in het CTER domein met elkaar te bespreken. De drie Zorg- en Veiligheidshuizen verzorgen het voorzitterschap. Vaak spelen ontwikkelingen immers niet alleen

lokaal of regionaal, maar landelijk of zelfs internationaal. In het BRIO worden deze ontwikkelingen vertaald naar de situatie in Noord-Holland. De krachten worden ook in dit overleg gebundeld om gezamenlijk de denk- en slagkracht te vergroten.

Living labs

We hebben drie Living Labs georganiseerd. In deze laagdrempelige online bijeenkomsten hebben we professionals meegenomen in trends en ontwikkelingen binnen polarisatie, radicalisering of zelfs extremisme. Lokale en regionale ervaringen met fenomenen zijn gedeeld en bespiegeld en van advies voorzien door collega's van gemeenten, politie, jongerenwerk, handhaving, OM en vele andere geïnteresseerden aan de virtuele tafel. De Living Labs trokken per bijeenkomst gemiddeld 60 professionals en krijgen steeds de aandacht van collega's uit andere delen van het land die een soortgelijk platform willen starten.

Communicatie

In 2022 is het communicatieplan opgesteld. In 2023 pakten we de kansen om te informeren over de doelstellingen en integrale aanpak, te informeren over de urgentie en noodzaak, te informeren over de eigen rol en verantwoordelijkheid en aan te sturen op het maken van lokaal beleid. We ontwikkelden de blauwdruk beleid, een infographic over de pressure cookers, we informeerden de regionale media over de netwerkdag en het optreden van een aantal jongeren op deze dag, we ronden de podcastreeks 'Radicaal' (5 afleveringen) af, we verzorgden presentaties voor ambtenaren en bestuurders, we verstuurd gedurende het jaar vier nieuwsbrieven met actuele trends, ontwikkelingen en relevante bijeenkomsten.

Relevante verantwoordingsdocumenten

➔ Totaalplaat netwerkdag “Van Polarisatie naar Verbinding”

Deelproject 3: Integrale aanpak op orde

Doel en focus

- ✓ Faciliteren en ondersteunen van een stevig en goed vindbaar integraal werkproces.
- ✓ Borgen van kennis en expertise in de Zorg- en Veiligheidshuizen door de gemeentelijk specialisten radicalisering & extremisme te financieren en te trainen.
- ✓ Verzelfstandigen van het project ONE-on-ONE in de regio, om het ‘product’ een definitieve vorm en een vaste plek te geven in de organisaties in Noord-Holland.

De focus in 2023 lag op het doorontwikkelen van de integrale aanpak in de drie Zorg- en Veiligheidshuizen, zoals het verder verstevigen van de aanpak, in samenwerking met de gemeentelijk specialist radicalisering & extremisme die in elk Zorg- en Veiligheidshuis actief is. Deze versterkt de expertise om te signaleren en te duiden en ondersteunt gemeenten in hun regierol.

Resultaten en effecten

Inzet gemeentelijk specialist radicalisering & extremisme

De gemeentelijk specialisten hebben andere accenten gelegd op de invulling van hun rol binnen de integrale aanpak. Meer dan voorheen waren zij de schakel naar de lokale portefeuillehouders CTER en advi-

seerden zij proactief bij signalen uit het werkveld. Daarnaast hebben ze aan het ambtelijke en bestuurlijke netwerk in de regio presentaties en voorlichtingen gegeven, onder andere over opkomende trends en ontwikkelingen en bijgedragen aan de pressure cookers.

Verzelfstandiging mentorproject One-on-One

Het mentorproject One-on-One is geëvalueerd. We hebben besloten de interventie niet voort te zetten onder de regie van NHVeilig na 2023. De verzelfstandiging van het mentorproject is nog niet gelukt in 2023. In 2024 zetten we ons in om een geschikte partner te vinden die het mentorproject wil voortzetten, omdat we geloven in de kracht van de interventie. Wanneer dat in 2024 niet lukt, houdt het mentorproject One-on-One op te bestaan.

Overige activiteiten in samenwerking met andere thema's

Resultaten en effecten

Pressure cookers voor colleges van Burgemeester & Wethouders

We hebben vier van deze bijeenkomsten georganiseerd voor gemeenten, in samenwerking met het thema Zorg en Veiligheid. Op basis van de lokale behoeften, is ook een pressure cooker georganiseerd in twee gemeenten specifiek op het thema Weerbare jeugd.

Online aangejaagde ordeverstoringen: verkenningen voor aanpak

Versterking van de samenwerking met het thema Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit op het onderwerp online aangejaagde

ordeverstoringen, ter voorbereiding op een bijeenkomst in 2024 voor partners uit ons netwerk die zich bezighouden met een digitaal veilige samenleving in relatie tot maatschappelijke onrust.

Dit hebben we extra gedaan

Bijeenkomst 'So Far So Good'

Bijeenkomst voor professionals rondom de voorstelling "So Far So Good" opgevoerd door een theatergezelschap, in samenwerking met het thema Weerbare jeugd en de gemeente Haarlem. Deze avond sloten we af met een reflectief gesprek tussen de aanwezigen, begeleid door een jongerenwerker uit de gemeente.

Relevante verantwoordingsdocumenten

- ➔ [Infographic Pressure cooker](#)
- ➔ [Beeldverslag So Far So Good 5-10-2023](#)

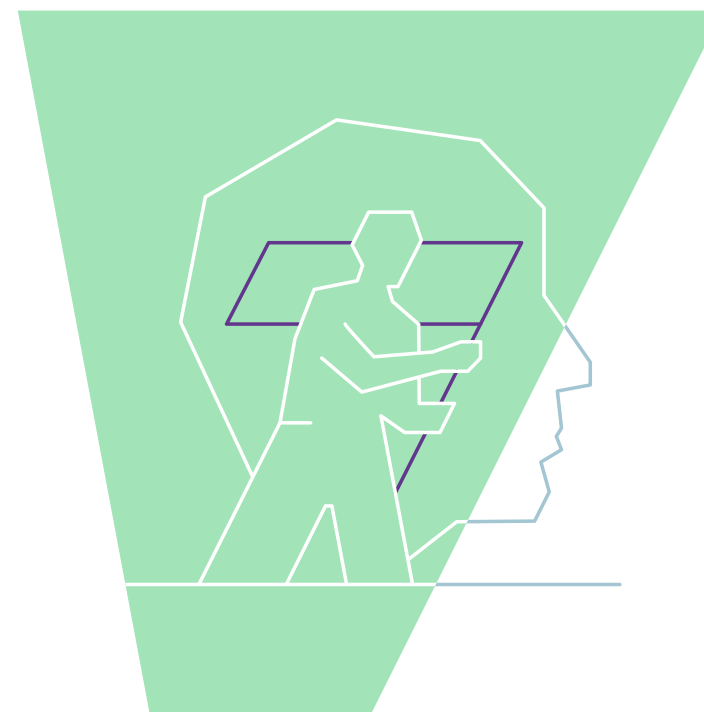
Deze beoogde resultaten zijn niet/ beperkt bereikt

Actualiseren CTER convenant

In afwachting van nieuwe wetgeving hebben we ervoor gekozen geen nieuw convenant op te stellen, maar een addendum op het huidige convenant te schrijven. Dit addendum dient ter overbrugging van de periode tot nieuwe wetgeving van kracht wordt. Omdat zorgvuldigheid en juridische toetsing van belang is, kunnen wij dit addendum naar verwachting begin 2024 opleveren.

Werkproces CTER op orde

Het werkproces CTER op orde is aangepast en naar de huidige integrale werkwijze bijgesteld. Een onderdeel van het werkproces is echter de aanpassing van het convenant, want het werkproces CTER en het CTER convenant kennen een samenhang. Als het convenant is aangepast kan ook het werkproces definitief afgerond worden.

Thema Zorg & Veiligheid

Inleiding

Het thema Zorg en Veiligheid (Z&V) richt zich op versterking van de samenwerking op het snijvlak van zorg en veiligheid in de regio. Het draait allemaal om mensen die op of over het randje van gevaarlijk en/of crimineel gedrag lopen en kampen met diverse soorten problemen. Onze filosofie is dat zorg een essentieel onderdeel is van veiligheid en vice versa. Dit vergt een verandering in ons denken en doen. Deze verandering is ingezet, maar de inbedding ervan vergt tijd.

Het thema Zorg en Veiligheid bestond uit drie deelprojecten:

1. Verbinding met de andere projecten binnen NHSV.
2. Kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering.
3. Informatiedeling- en ontsluiting tussen zorg- en veiligheidspartners.

Vanaf 1 mei 2023 was er geen themahouder meer verbonden aan het thema Zorg & Veiligheid. Daardoor konden niet alle beoogde activiteiten worden uitgevoerd.

Deelproject 1: Verbinding met andere projecten binnen Noord-Holland Samen Veilig

Doel en focus

- ✓ Het tot stand brengen van verbinding van en samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners inclusief het sociaal domein. De IMV-thema's CTER, Criminele aanwas (nu weerbare jeugd), Uitbuiting en Cybercrime zijn gebaat bij een betere verbinding met het zorgdomein.

Resultaten en effecten

Het thema Zorg & Veiligheid is geborgd geweest in de netwerkdag en pressure cookers waarover onder het thema CTER al is geschreven. Het thema Zorg & Veiligheid fungeerde als een verbindende schakel.

Relevante verantwoordingsdocumenten

➔ [Infographic Blauwdruk Beleid MO CTER](#)

Deelproject 2: Kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering

Doel en focus

- ✓ Faciliteren van manieren om kennis te delen en als deskundigheidsbevordering.

De focus in 2023 lag op professionals die werken in de domeinen veiligheid en zorg en graag structureel informatie willen uitwisselen met mensen uit deze verschillende disciplines.

Resultaten en effecten

Communicatie door middel van nieuwsbrieven

In 2023 stuurden we één Z&V nieuwsbrief aan het netwerk Z&V. Daarnaast stuurden we één nieuwsbrief aan het gehele netwerk van NHSV.

Infographic over de bestuurlijke en ambtelijke inrichting Z&V in de drie veiligheidsregio's

In samenwerking met de klankbordgroep Z&V is een infographic ontwikkeld om de bestuurlijke en ambtelijke inrichting van Z&V in Kennemerland, Zaanstreek-Waterland en Noord-Holland Noord in één overzicht helder te maken. Dit overzicht helpt professionals bij de behoefte om op specifieke onderwerpen kennis en kunde te kunnen uitwisselen. Daarnaast heeft het overzicht een bijdrage geleverd aan de oprichting van de bovenregionale bestuurlijke commissie Z&V.

Dit hebben we extra gedaan

Bestuurlijke commissie Z&V

De wens was om in 2024 Z&V als bovenregionaal thema te borgen in een bestuurlijke commissie. In 2023 is vanuit het thema Z&V ondersteuning geboden bij de eerste verkenning van (de vorming van) deze commissie en is hierover een voorstel gedaan aan het RBOP. De commissie start in 2024.

Relevante verantwoordingsdocumenten

➔ [Infographic Overleggen Zorg & Veiligheid NH](#)

Deelproject 3: Informatiedeling en – ontsluiting tussen zorg- en veiligheidspartners

Doel en focus

- ✓ Op de hoogte brengen van professionals (werkend aan zorg en veiligheid) over de (on)mogelijkheden voor het uitwisselen van informatie.
- ✓ Betrekken van de landelijk experts op het gebied van informatiedeling en privacy.
- ✓ Samenwerken met de VNG en de regioadviseur om tot een eenduidig aanbod te komen.

Goede en betrouwbare informatie op het gebied van (on)mogelijkheden bij het uitwisselen van (persoons)informatie is nodig. Dit maakt het werk van professionals in de praktijk gemakkelijker én draagt bij aan het verbeteren van de situatie van de personen om wie het gaat.

Resultaten en effecten

Ontwikkeling modelconvenant persoonsgerichte aanpak jeugd

Dit modelconvenant betreft de persoonsgerichte aanpak (PGA) voor de jeugd (12-23 jaar). In dit modelconvenant PGA jeugd staan de (juridische) afspraken over de gegevensdeling en gegevensverwerking rondom jongeren die voor problemen zorgen in een gemeente. Gemeenten kunnen dit modelconvenant gebruiken als basisdocument en aanpassen naar de lokale situatie. Het modelconvenant is door meerdere gemeenten overgenomen, onder andere in de driehoek IJmond.

Vanuit het land, met name de VNG hebben wij meerdere keren het verzoek gekregen gebruik te mogen maken van het modelconvenant.

Relevante verantwoordingsdocumenten

- ➔ Oplegger PGA convenant
- ➔ PGA convenant
- ➔ Jaarrekening

The background is a solid light blue color. On the left side, there is an abstract geometric pattern composed of several white lines. These lines form a series of interconnected triangles and quadrilaterals, creating a sense of depth and structure. The pattern is more dense on the left and fades out towards the right.

Jaarrekening

Jaarrekening RIEC Noord-Holland

Winst en Verliesrekening RIEC Noord Holland 2023

BATEN	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Bijdrage ministerie J&V		
RIEC algemeen structurele middelen	€ 1.435.000	€ 1.121.537
RIEC ondersteuning gemeenten structurele middelen	€ 337.500	€ 169.913
RIEC ondersteuning gemeenten incidentele middelen 2022-2024 ^a	€ 3.250.520	€ 278.723
Overschot versterkingsgelden 2019-2022	€ 108.000	€ 84.694
Regionaal ondermijningsbeelden	€ 90.000	€ 90.000
Structurele middelen versterking analyse	€ 250.000	€ 250.000
Inzet flexibele uitvoeringskracht	€ 603.000	€ 603.000
Subtotaal	€ 6.074.020	€ 2.597.866
Bijdrage partners		
Gemeenten	€ 367.500	€ 367.500
Bijdrage derden (PAOS)	€ 0	€ 60.000
Overige Riec partners ^b	€ 367.500	€ 367.500
Subtotaal	€ 735.000	€ 795.000
Totaal baten	€ 6.809.020	€ 3.392.866

LASTEN	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Personele kosten		
Personele lasten	€ 5.651.520	€ 2.374.497
Tijdelijke inhuur	€ 493.000	€ 398.504
Personele kosten in natura	€ 367.500	€ 367.500
Opleiding en ontwikkeling	€ 50.000	€ 76.703
Subtotaal	€ 6.562.020	€ 3.217.204
Overige kosten		
Ondersteuning beheerorganisatie	€ 40.000	€ 80.000
Shared services RIEC	€ 120.000	€ 60.000
Operationele kosten	€ 67.000	€ 30.526
Communicatie	€ 20.000	€ 5.137
Subtotaal	€ 247.000	€ 175.663
Totaal lasten	€ 6.809.020	€ 3.392.866

a) Zoals opgenomen op pagina 15 Aanvraag Versterkingsmiddelen RIEC NH 2022

b) Deze middelen zijn in natura door de partners geleverd in de vorm van detacheringen.

Toelichting op de jaarrekening RIEC-NH

Toelichting Winst en Verliesrekening RIEC Noord Holland 2023

- J&V stelt als voorwaarde bij de toekenning van de RIEC-bijdrage(n) dat de RIEC-partners per jaar samen minimaal € 735.000,- dienen bij te dragen aan de RIEC-begroting. Hiervan dient minimaal € 450.000,- gefinancierd te worden in geld of door middel van personele inzet. In de stuurgroep aanpak ondermijning van 7 maart 2018 is besloten tot een evenredige verdeling (50%-50%) met dien verstande dat de gemeenten gezamenlijk in geld € 367.500,- inbrengen en de overige partners een gelijk bedrag in menskracht. In 2023 was de situatie als volgt:
  - De gemeenten brachten gezamenlijk € 367.500 aan geld in. Van de overige partners leverden de politie een bijdrage door het (om niet) leveren van één RIEC-accountmanager (tot augustus 2023), en de provincie door het voor 50% om niet leveren van een RIEC-accountmanager (tot 1.1.2024).
  - De provincie heeft meebetaald aan de weerbaarheidsscans en de opvolging daarvan bij gemeenten. Daarnaast leverden de FIOD en politie ieder permanent 2 fte aan het Financial Intelligence Team (FIT).
  - Het Programma Aanpak Ondermijning Schiphol heeft een bijdrage betaald aan de overhead.

Jaarrekening RIEC Noord-Holland

Winst en Verliesrekening Versterkingsplan aanpak ondermijning NH 2023

BATEN	Begroot 2023	Werkelijk 2023	LASTEN	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Bijdrage ministerie J&V					
Middelen regionale versterkingsgelden ^c	€ 1.527.020	€ 1.021.756	Projectkosten regionale versterkingsgelden	€ 1.527.020	€ 1.021.756
Programma aanpak ondermijning Schiphol	€ 3.408.967	€ 1.798.280	Programma aanpak ondermijning Schiphol	€ 3.408.967	€ 1.798.280
Overschot versterkingsgelden 2019-2022	€ 217.000	€ 359.688	Overschot versterkingsgelden 2019-2022	€ 217.000	€ 359.688
Totaal baten	€ 5.152.987	€ 3.179.723	Totaal baten	€ 5.152.987	€ 3.179.723

c) Regionale versterkingsgelden betreft 2,2 mio minus de afroaming van J&V 686K.

Toelichting Winst en Verliesrekening Versterkingsplan aanpak ondermijning NH 2023

In de begroting 2023 heeft het Ministerie de voorschotten voor de politie, OM en de belastingdienst afgeroomd en deze middelen niet gestort. In de loop van 2023 is deze beslissing door het Ministerie herzien en zijn deze middelen aan het RIEC NH overgemaakt.

Jaarrekening RIEC Noord-Holland

Projectkosten regionale versterkingsgelden

Projectkosten regionale versterkingsgelden 2019-2022	Totaal gewijzigde begroting*	Uitgaven 2019	Uitgaven 2020	Uitgaven 2021	Uitgaven 2022	Uitgaven 2023	Uitgaven 2023 BOTOC-gelden	Over vanuit Versterkingsgelden (BOTOC-gelden)
Bijdrage ministerie J&V								
maritieme smokkel	€ 2.258.414	€ 141.799	€ 547.202	€ 822.805	€ 623.747	€ 9.586	€ 0	€ 113.275
productielocaties drugs	€ 1.453.710	€ 58.807	€ 470.912	€ 483.777	€ 211.920	€ 41.749	€ 50.000	€ 136.546
dealende jeugd	€ 1.489.834	€ 4.598	€ 189.409	€ 358.878	€ 729.020	€ 19.260	€ 294.932	-€ 106.263
FIT	€ 695.903	€ 68.283	€ 214.946	€ 174.505	€ 155.191	-€ 4.701	€ 14.756	€ 72.922
aanpak ondermijning Schiphol	€ 5.850.372	€ 0	€ 0	€ 725.100	€ 1.520.667	€ 1.798.280	€ 0	€ 0
Project Orville (Schiphol)	€ 1.879.522	€ 221.659	€ 523.933	€ 1.133.930	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Programmabureau	€ 1.059.000	€ 252.684	€ 147.030	€ 355.895	€ 370.299	€ 0	€ 0	-€ 66.908
Subtotaal	€ 14.686.755	€ 747.830	€ 2.093.432	€ 4.054.890	€ 3.610.844	€ 1.864.174	€ 359.688	€ 149.571
Projectkosten criminele uitbuiting	€ 300.000		€ 96	€ 134.260	€ 162.977	€ 484	€ 0	€ 0
Projectkosten intensivering afpakken	€ 1.000.000	€ 49.879	€ 192.778	€ 429.130	€ 314.547	€ 121	€ 0	€ 0
Totaal projectkosten	€ 15.986.755	€ 797.709	€ 2.286.306	€ 4.618.280	€ 4.088.368	€ 1.864.779	€ 359.688	€ 149.571

*inclusief ontvangen beschikkingen 2021 en 2022

Jaarrekening RIEC Noord-Holland

Projectkosten regionale versterkingsgelden

Projectkosten regionale versterkingsgelden 2023	Totaal vastgestelde begroting 2023	Uitgaven 2023	Beschikbaar 2024
Bijdrage ministerie J&V			
Drugsproductie en logistiek	€ 710.000	€ 407.640	€ 302.360
Weerbare Jeugd	€ 462.500	€ 364.484	€ 98.016
Criminele geldstromen alg.	€ 334.110	€ 73.626	€ 260.484
Criminele geldstromen FIT	€ 476.410	€ 151.137	€ 325.273
Werkbudget	€ 105.000	€ 24.869	€ 80.131
Totaal projectkosten	€ 2.088.020	€ 1.021.756	€ 1.066.264

Toelichting verschil tussen begroting en uitgaven per project aanpak ondermijning NH 2023

- Drugsproductie en logistiek
  - Onderbezetting door personele wisselingen.
  - Rekeningen vanuit politie zijn nog niet compleet.
  - Kosten waren begroot, maar politie heeft om niet geleverd.
- Weerbare Jeugd
  - Door personele ontwikkelingen zijn niet alle kosten die waren begroot, gemaakt.
  - Door personele uitval is een deel van de geplande activiteiten niet doorgegaan.
- Criminele geldstromen algemeen en FIT
  - De kosten voor de themahouder zijn voor een deel gemaakt. Gedurende 5 maanden was er geen themahouder.
  - Gepland project is stopgezet.
  - Politie heeft personeel niet kunnen leveren, deze kosten waren wel begroot.

Balans

RIEC Noord-Holland

ACTIVA	31-12-2023	PASSIVA	31-12-2023
Liquide middelen	€ 1.663.831	Reserve RIEC	€ 449.682
		Vooruitontvangen bedragen	€ 1.214.149
Totaal baten	€ 1.663.831	Totaal baten	€ 1.663.831

Toelichting Balans RIEC Noord-Holland 2023

De vooruit ontvangen bedragen zijn de bedragen waarvoor het RIEC een beschikking heeft ontvangen, maar welke nog niet zijn besteed. Ook de middelen van de voorgaande jaren zitten hierin.

Versterkingsplan aanpak ondermijning NH 2023

ACTIVA	31-12-2023	PASSIVA	31-12-2023
Liquide middelen	€ 8.325.842	Vooruitontvangen bedragen 2019-2022	€ 2.005.512
		Vooruitontvangen bedragen 2022-2024	€ 6.320.330
Totaal baten	€ 8.325.842	Totaal baten	€ 8.325.842

Jaarrekening NHSV

BATEN	Begroot	Werkelijk
Bijdragen gemeenten	€ 475.000	€ 475.000
BTW teruggave	€ 80.000	€ 96.201
Bijdrage RIEC project uitbuiting	€ 60.000	€ -
Saldo 2022	€ 70.000	€ 89.219
Totaal baten	€ 685.000	€ 660.420

LASTEN	Begroot	Werkelijk
Loonkosten	€ 442.000	€ 434.190
Burgernet	€ 8.000	€ -
BUCH	€ 15.000	€ 12.479
Projectteam	€ 10.000	€ 14.797
CTER	€ 60.000	€ 36.750
Cyber	€ 60.000	€ 25.077
Ondermijning (uitbuiting)	€ 40.000	€ 35.434
Zorg & Veiligheid	€ 40.000	€ 36.757
Regionaal budget	€ 10.000	€ 8.745
Totaal lasten	€ 685.000	€ 604.229

Saldo 2023	
Baten werkelijk	€ 660.420
Lasten werkelijk	€ 604.229
Saldo 2023	€ 56.191

Toelichting op de jaarrekening NHSV

- De 32 gemeenten, politie en OM financieren NHSV gezamenlijk voor een bedrag van € 950.000,-, waarbij is afgesproken dat de gemeenten gezamenlijk € 475.000,- in geld bijdragen en politie/OM € 475.000,- in menskracht.
- Het IMV is eind 2022 verlengd voor de duur van 1 jaar en bleef daarmee ook in 2023 ongewijzigd van kracht. De afspraken over de financiering zijn in 2023 ook ongewijzigd gebleven. De gemeenten hebben in 2023 allen aan hun financiële verplichting voldaan en ook politie/OM hebben de afgesproken bijdrage in menskracht van tenminste € 475.000,- geleverd.
- De middelen van NHSV waren tot eind 2023 in beheer bij de BUCH-organisatie (gemeente Uitgeest). NHSV is per 1 januari opgegaan in de nieuwe werkorganisatie NHVeilig en per 1.1.2024 is het beheer van de middelen overgegaan naar de gemeente Haarlem.
- Bij de baten staan de bijdragen vermeld die door de gemeenten zijn betaald aan NHSV. Meegerekend is ook de BTW die over de facturen van NHSV is betaald en die door de gemeente Uitgeest is gedeclareerd bij het BTW compensatiefonds. Deze middelen zijn teruggestort op de rekening van NHSV.
- De toegezegde bijdrage van het RIEC aan de loonkosten van het project Uitbuiting is uiteindelijk niet in rekening gebracht. Deze bijdrage bleek niet nodig door financiële meevallers. Het saldo over het afgelopen jaar (2022) viel hoger uit dan begroot.
- Bij de lasten vielen de loonkosten iets lager uit dan begroot, door het vertrek van één van de projectleiders. Andere financiële meevallers waren o.a. het wegvallen van de bijdrage aan Burgernet en lagere uitgaven op de projectbudgetten. Hierdoor resteert aan het eind van 2023 een positief saldo van € 56.191,-.

Verbindt
Versterkt
Verbeterd